

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

KAJA JEREB

Ljubljana, 2012

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Specialna športna vzgoja
Elementarna športna vzgoja

**MNENJA STARŠEV O POMENU USTREZNE ŠPORTNE
IGRALNICE IN ZUNANJEGA IGRIŠČA V VRTCU ZA
OTROKOV RAZVOJ**

DIPLOMSKO DELO

MENTORICA:

prof. dr. Mateja Videmšek

RECENZENTKA:

doc. dr. Maja Meško

KONZULTANT:

asist. dr. Stanislav Pinter

Avtorica dela:

KAJA JEREB

Ljubljana, 2012

*Vsi otroci sveta so z nami
kot naša usoda in naša vest.
In z njimi gremo
– z ramo ob rami –
v prihodnost do svetlih zvezd.*

Tone Pavček

ZAHVALA

Najprej se zahvaljujem mentorici prof. dr. Mateji Videmšek za pomoč in vzpodbudne besede pri nastajanju diplomskega dela ter za hitro in vestno opravljeno delo.

Zahvaljujem se mojima staršema, ki sta mi omogočila študij na Fakulteti za šport V Ljubljani in me vseskozi pri tem tudi vzpodbujala.

Posebna zahvala gre fantu Davidu, ki mi je stal ob strani pri nastajanju diplomskega dela, in hčerki Zarji.

Hvala Vesni, Miji, Ani, Urši in Nevi, sošolkam, ki so naredile študij zabaven in poln čudovitih spominov.

Ključne besede: športna igralnica, zunanje igrišče, vrtec, otrokov razvoj, starši

MNENJA STARŠEV O POMENU USTREZNE ŠPORTNE IGRALNICE IN ZUNANJEGA IGRISČA V VRTCU ZA OTROKOV RAZVOJ

Kaja Jereb

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2012

Specialna športna vzgoja, Elementarna športna vzgoja

Število strani: 90

Število preglednic: 12

Število slik: 19

Število virov: 61

Število prilog: 1

IZVLEČEK

Namen diplomskega dela je bil raziskati in analizirati mnenja staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v ustrezni športni igralnici in na zunanjem igrišču za otrokov razvoj.

V raziskavo smo vključili 105 anketirancev, staršev otrok, ki obiskujejo javne vrtce. Pridobljene rezultate smo obdelali s pomočjo računalniških programov Microsoft Office Excel 2007 in SPSS 17.0 (Statistical Package for the Social Sciences). S pomočjo Pearsonovega χ^2 testa smo ovrgli oz. potrdili zastavljene hipoteze. Statistično značilnost smo ugotavljali na podlagi 5 % tveganja.

Ugotovili smo, da so starši mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji vpliv na vsa področja otrokovega razvoja kot športna igralnica ter da so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji pomen za izbrane segmente otrokovega razvoja kot izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici. Več kot polovici staršev se zdi zelo pomembno, da ima vrtec športno igralnico, čeprav je le 35,2 %

staršev odgovorilo, da ima vrtec, ki ga obiskuje njihov otrok, športno igralnico. 91,4 % staršev je mnenja, da je zelo pomembno, da ima vrtec zunanje igrišče.

Zanimale so nas statistično značilne razlike med mnenjem staršev o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ter na zunanjem igrišču na posamezna področja otrokovega razvoja glede na njihovo izobrazbo in športno aktivnost. Ugotovili smo, da starši z višjo stopnjo izobrazbe statistično značilno pripisujejo izvajanju gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji vpliv na gibalno področje otrokovega razvoja.

Ugotavljali smo tudi statistično značilne razlike med izobrazbo in športno aktivnostjo staršev ter njihovimi mnenji o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ter na zunanjem igrišču za izbrane segmente otrokovega razvoja. Starši z višjo doseženo stopnjo izobrazbe so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici večji pomen za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti ter da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji pomen za razvoj gibalnih sposobnosti in otrokove domišljije kot starši z nižjo stopnjo izobrazbe. Med športno aktivnostjo staršev in njihovim mnenjem o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ter na zunanjem igrišču za izbrane segmente otrokovega razvoja nismo ugotovili statistično značilnih razlik.

Key words: indoor playhall, playground, kindergarten, child development, parents

PARENTS' OPINION ON THE IMPORTANCE OF INDOOR PLAYHALL AND PLAYGROUND IN KINDERGARTEN FOR CHILD DEVELOPMENT

Author: KAJA JEREB

University of Ljubljana, Faculty of Sport, 2012

Special sport education, Elementary sport education

Number of pages: 90

Number of tables: 12

Number of figure: 19

Number of sources: 61

Number of appendices: 1

ABSTRACT

The aim of this thesis was to investigate and analyze parents' opinion on the importance of indoor playhall and playground in kindergarten for child development.

In our research were included 105 respondents, parents, which children attend public kindergatens. Acquired data were processed by a computer using Microsoft Office Excel 2010 and SPSS 19.0 (Statistical Package for the Social Sciences). Using Pearson's χ^2 test, we checked the set hypotheses and statistical significance was determined on the basis of a 5% risk.

By analyzing the questionnaires, we found that parents think that leading exercising/sports activities at the playground have major influence on all parts of child development as indoor playhall. They also think that leading exercising/sports activities at the playground have major meaning for the selected parts of child development as leading exercising/sports activities at the indoor playhall. More than half of parents think that is very important that kindergaten has its own indoor playhall. Although only 35,2% parents rated that their kindergarten has its

own indoor playhall. 91,4% parents think that is very important that kindergarten has its own playground.

We wanted to know whether there are any differences between the parents' opinion about influence of leading exercising/sports activities in the indoor playhall and at the playground, on separate parts of child development as for their education and sports activity. It was ascertained that parents with higher education statistical significant attach leading exercising/sports activities at the playground major influence on motoin part of child development as parents with lower education.

We also ascertained that statistical significant differences between parents education and their sports activity and their opinion about meaning of leading exercising/sports activities in the indoor playhalls and at the playground for selected parts of child development. Parets with higher education think that leading exercising/sports activities in the indoor playhall have major meaning for developing child's motoric skills as parents with lower education. They also think that leading exercising/sports activities have major meaning for developing child's motoric skills and child's imagination. Between parents' sports activity and their opinion about meaning of leading exercising/sports activities in the indoor playhall and at the playground for the selected parts of child development, we didn't ascertain the statistical significant differences.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	12
1.1	CELOSTNOST OTROKOVEGA RAZVOJA.....	13
1.2	GIBALNA/ŠPORTNA DEJAVNOST PREDŠOLSКИH OTROK.....	14
1.3	GIBALNA IGRA	18
1.4	ŠPORTNA IGRALNICA	20
1.5	ZUNANJE IGRIŠČE.....	26
1.6	VLOGA STARŠEV IN ŽIVLJENJSKI SLOG.....	31
1.7	PROBLEM, CILJI IN HIPOTEZE.....	35
2	METODE DELA.....	37
2.1	PREIZKUŠANCI	37
2.2	PRIPOMOČKI.....	37
2.3	POSTOPEK	37
3	REZULTATI.....	38
3.1	ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA.....	38
3.2	UGOTAVLJANJE STATISTIČNO ZNAČILNIH RAZLIK	52
3.2.1	Mnenja staršev glede na njihovo športno aktivnost	52
3.2.2	Mnenja staršev glede na njihovo stopnjo izobrazbe.....	56
4	RAZPRAVA	63
5	SKLEP.....	73
6	LITERATURA.....	76
7	PRILOGA.....	84
7.1	ANKETNI VPRAŠALNIK	84

KAZALO SLIK

<i>Slika 1.</i> Spol staršev.	38
<i>Slika 2.</i> Starost staršev.	38
<i>Slika 3.</i> Starost otrok.	39
<i>Slika 4.</i> Dosežena stopnja izobrazbe.	39
<i>Slika 5.</i> Športna aktivnost staršev.	40
<i>Slika 6.</i> Okolje bivanja.	40
<i>Slika 7.</i> Ocena vpliva gibalne/športne dejavnosti na otrokov razvoj.	41
<i>Slika 8.</i> Povprečne ocene vpliva različnih dejavnikov na otrokov razvoj.	41
<i>Slika 9.</i> Pomembnost športne igralnice v vrtcu.	42
<i>Slika 10.</i> Pomembnost zunanjega igrišča v vrtcu.	42
<i>Slika 11.</i> Povprečne ocene izbranih kriterijev za zunanje igrišče.	43
<i>Slika 12.</i> Vpliv izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici na posamezna področja otrokovega razvoja.	44
<i>Slika 13.</i> Vpliv izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za posamezna področja otrokovega razvoja.	45
<i>Slika 14.</i> Primerjave povprečnih ocen vpliva izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ter na zunanjem igrišču na posamezna področja otrokovega razvoja.	46
<i>Slika 15.</i> Povprečne ocene pomena izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici za izbrane segmente otrokovega razvoja.	47
<i>Slika 16.</i> Povprečne ocene pomena izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za izbrane segmente otrokovega razvoja.	48
<i>Slika 17.</i> Pogostost izvajanja organizirane gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču v vrtcu.	49
<i>Slika 18.</i> Ocena izpolnjevanja kriterijev za zunanja igrišča vrtcev, ki ga obiskujejo otroci anketiranih staršev.	50
<i>Slika 19.</i> Ustreznost notranjega prostora za izvajanje gibalne/športne dejavnosti v vrtcu, ki ga obiskujejo otroci anketiranih staršev.	51

KAZALO TABEL

Tabela 1	52
Tabela 2	53
Tabela 3	54
Tabela 4	55
Tabela 5	56
Tabela 6	56
Tabela 7	57
Tabela 8	58
Tabela 9	59
Tabela 10	60
Tabela 11	61
Tabela 12	62

1 UVOD

Otroštvo je čas razvoja in rasti. Otrokov razvoj se odraža na različnih področjih, ki so med seboj močno povezana. Sodobne razvojne teorije kažejo, da poteka razvoj na gibalnem, telesnem, spoznavnem, čustvenem in socialnem področju usklajeno in celostno. Spremembe na enem področju so povezane s spremembami na ostalih temeljnih področjih razvoja (Gallahue in Ozmun, 2006).

Otrok je v obdobju odraščanja razpet med številne spremembe na telesnem, gibalnem, spoznavnem, čustvenem in socialnem področju razvoja. Razvojne spremembe se kažejo na količinski in kakovostni ravni. Pri tem se količinske spremembe izražajo v pogostosti in intenzivnosti vedenja, medtem ko se kakovostne kažejo v njegovem načinu, strukturi, vrsti in organizaciji vedenja (Zupančič, 2004).

Gibalna dejavnost je eno od pomembnih področij v otrokovem razvoju. Otrok se rodi z določenimi dispozicijami, ki so mu prirojene, vendar je od okolja in njegove lastne aktivnosti odvisno, v kolikšni meri se bodo dejansko razvile (Gallahue in Ozmun, 2006). Če so možnosti za gibanje in vplivi okolja v predšolskem obdobju neustrezni, otrok ne doseže optimalnega razvoja glede na svoj genetski potencial.

Okolje, v katerem otrok odrašča, je tako pomembno za njegov celostni razvoj. Med dejavnike okolja uvrščamo poleg življenjskega stila prehranjevanja in bolezni, tudi gibalno dejavnost. Za učinkovito gibalno dejavnost predšolskih otrok pa so odgovorni odrasli: starši, strokovni delavci v vrtcih ter tisti, ki oblikujejo smernice in priporočila za delo s predšolskimi otroki.

V sedanji družbi postaja vrednota aktiven in zdrav življenjski slog, ki vključuje tudi redno gibalno in športno dejavnost. Vse več odraslih se zaveda pozitivnega vpliva športa in gibanja na življenje posameznika. Odrasli smo sami sposobni razumske odločitve, ali bo šport del našega življenja ali ne. Otroci pa takega razmišljanja še niso sposobni. Tako je naloga odraslih, predvsem staršev, da jim šport in gibanje predstavijo kot nekaj vsakdanjega. Vendar samo zgled staršev ni dovolj. Glede na to, da otroci vse več časa preživijo v vrtcu, jim je potrebno zagotoviti tudi kakovostno predšolsko športno vzgojo (v nadaljevanju gibalna/športna dejavnost) z materialnega, kadrovskega in vsebinskega vidika.

Zagotoviti jim je potrebno prostor, kjer bodo otroci lahko varno in na prijeten način zadovoljevali svojo osnovno potrebo po gibanju in igri. Vrtci potrebujejo športno igralnico, ki naj bo dovolj velika in opremljena z raznovrstnimi športnimi pripomočki, orodji in igrali, primernimi za pridobivanje različnih gibalnih/športnih znanj in spretnosti predšolskih otrok. Prav tako je potrebno zagotoviti ustrezno zunanje igrišče vrtca z vidika varnosti, uporabnosti in privlačnosti za otroka.

Razvoj športa še posebno razvoj športne rekreacije, ki v okolju današnje visoke razvite družbe že postaja sestavni del življenjskega sloga mnogih, ni niti slučajen niti trenuten pojav. To je le reakcija človeka na hitro spreminjajoče se okolje, v katerem živi ter izraz njegovih potreb po gibanju in želja po vrnitvi k naravi. Zato je potrebno razvoj športa razumeti kot iskanje poti, kako nadoknaditi potrebo po gibanju in preiti stanje pomanjkanja gibanja, ki je nastalo z napredkom civilizacije (Pistotnik, 2011).

1.1 CELOSTNOST OTROKOVEGA RAZVOJA

V predšolskem obdobju je otrokov razvoj celosten. Posamezna področja razvoja, kot so: telesno, gibalno, spoznavno, čustveno in socialno, se med seboj prepletajo. S spremembo na enem izmed omenjenih področij vplivamo na vsa ostala področja razvoja. Njegovo doživljanje in dožemanje sveta pa temelji na dražljajih, ki izvirajo iz okolja in njegovega telesa ter iz izkušenj, ki jih pridobi z gibalnimi dejavnostmi.

Teorijo integralnega razvoja je v svojem delu dokazal Ismail (1976, v Pišot in Planinšec, 2005). Po tej teoriji gibalno, telesno, intelektualno (spoznavno), čustveno in socialno področje razvoja niso neodvisna področja, temveč se pojavljajo predvsem kot sestavni deli organiziranega sistema, znotraj katerega obstajajo tesne medsebojne povezave. Različna področja posameznikovega razvoja predstavljajo celoto, ki je mnogo več kot zgolj njihova vsota (Pišot in Planinšec, 2005).

Otrokov razvoj je dinamičen proces, ki ga interaktivno soodločajo dednost, dejavniki okolja in otrokova lastna aktivnost. Dednostne dejavnike predstavljajo prirojene biološke osnove, ki so temelj razvoja človekovih sposobnosti in značilnosti. Dejavniki okolja, med katere uvrščamo tudi gibalno dejavnost, so prav tako pomembni za otrokov razvoj. Neprimerni vplivi okolja ali odsotnost ustreznih vplivov imajo lahko negativne posledice v razvoju (Pišot in Planinšec, 2005). Le vsebinsko bogato, raznoliko in dovolj stimulatívno okolje lahko zagotavlja razvojne spodbude, ki so pogoj, da otrok vzpostavi primeren odnos z osebami in objekti v okolju. Vprašanje pa je, ali bo posameznik v odnosu do okolja pasiven ali aktiven. Zato je zelo pomembna otrokova lastna aktivnost, ki predstavlja njegovo zavestno in aktivno delovanje (Videmšek in Visinski, 2001).

Marjanovič Umekova s sodelavci (2004) zagovarja tezo, da je razvoj v prvih letih življenja najhitrejši ter se nato nekoliko upočasni, še vedno pa je intenziven, in sicer nekje do konca obdobja adolescence, ko se razvojne spremembe umirijo in potekajo nekoliko počasneje.

Mnogi raziskovalci (Kagan, 1971; v Videmšek 2007; Krombholz, 1997; v Videmšek, 2007; Planinšec, Fošnarič in Pišot, 2006) poudarjajo hkraten in neločljiv razvoj spoznavnih in motoričnih procesov. Zato so za otroka zelo pomembne gibalne in druge problemske izkušnje, ki imajo še posebej v prvih šestih letih življenja neprecenljivo vrednost.

Piaget v svoji teoriji kognitivnega razvoja, Erickson v teoriji psihosocialnega razvoja, Havighurstova teorija in Freud v psihoanalitični teoriji poudarjajo pomen gibalne dejavnosti v zgodnjem razvoju posameznika.

1.2 GIBALNA/ŠPORTNA DEJAVNOST PREDŠOLSKIH OTROK

V strokovni literaturi se pogosto uporablja termin gibalna/športna dejavnost. Opredeľjujejo jo kot individualno telesno dejavnost, v okvir katere sodijo tako aktivnosti v prostem času in pri delu, kot tudi aktivnosti z namenom približevanja ciljem vsakodnevnih nujnih in načrtovanih dejavnosti posameznika (npr. pot na delo, po opravkih, nakupih, obiskih in/ali drugih zadolžitvah). Poudarjajo, da gre pri tej obliki za vse vrste gibanja lastnega telesa s pomočjo

skeletnih mišic, ob katerih se porablja energija. Telesno vadbo opredeljujejo kot namensko gibalno/športno dejavnost, ki je običajno strukturirana in služi krepitvi oziroma izboljševanju posameznikovega zdravja (Završnik in Pišot, 2005).

Ta termin raziskovalci (Završnik in Pišot, 2005) uporabljajo tudi, kadar govorijo o predšolskih otrocih. Zaradi specifičnosti razvoja predšolskega otroka, katerega motorični prostor še ni popolnoma sofisticiran in se razvija celostno na vseh področjih hkrati, še težje ločujemo med terminoma gibalna in športna dejavnost. Športna dejavnost predšolskega otroka se razlikuje od športne dejavnosti odraslega. Za odraslega smemo ta termin uporabljati le, kadar govorimo o aktivnostih, ki jih izvajamo v prostem času z določenim namenom in so vnaprej načrtovane, sistematične in nadzirane, kar za predšolskega otroka ne moremo trditi. Pri predšolskem otroku so športne dejavnosti prilagojene njegovi stopnji razvoja in se pogosto razlikujejo od športnih dejavnosti odraslih. Kljub temu pa se otroci v vrtcu že srečujejo s športnimi dejavnostmi, kot so smučanje, drsanje, rolanje, kolesarjenje, planinarjenje, dejavnosti z žogo. Športna dejavnost predšolskega otroka naj temelji na postopnem seznanjanju z osnovami športnih panog, ki naj bodo dodatno prilagojene razvojni stopnji posameznika. V tem diplomskem delu bomo zato termin športna dejavnost uporabljali takrat, kadar bomo govorili o zgoraj omenjenih športnih dejavnostih, kadar pa bomo govorili o različnih aktivnostih (tako športnih kot gibalnih), pa bomo uporabljali termin gibalna/športna dejavnost.

S prvimi organiziranimi gibalnimi/športnimi dejavnostmi se otroci srečajo z vstopom v vrtec. V Kurikulumu za vrtce (1999) so gibalne/športne dejavnosti opredeljene v enem od šestih področij, in sicer na področju Gibanje. »Gibalni razvoj poteka od naravnih oblik gibanja (plazenje, lazenje, plezanje, hoja, tek) do sestavljenih in zahtevnejših športnih dejavnosti« (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 14).

Pomembno je sistematično načrtovanje gibalne/športne dejavnosti ter upoštevanje specifičnosti razvoja predšolskega otroka. Dejavnosti morajo biti otrokom privlačne in domiselne, da otroci ob njih uživajo in si gradijo pozitivne gibalne izkušnje. V vrtcu so vzgojitelji tisti, ki bi morali zadovoljevati primarne otrokove potrebe po gibanju in igri (Zajec, 2010).

Sistematično načrtovana gibalna/športna dejavnost mora temeljiti na strokovnih in znanstvenih spoznanjih, kajti samo tako bomo optimalno razvili otrokove gibalne in funkcionalne sposobnosti ter omogočili, da bodo otroci usvojili raznovrstna gibalna znanja, ki predstavljajo osnovo različnim športnim zvrstem (Videmšek in Pišot, 2007).

Teorija celovite vključenosti (TOTAL INCLUSION) je nastala na osnovi teorije uspešnosti, modela sodobnih izdelkov za šport, teorije inoviranja in razvojno-raziskovalnega dela na področju didaktičnih pripomočkov za potrebe vseh pojavnih oblik športa (Flisek, 2002).

Teorija temelji na spoznanju, da so za učinkovito in kakovostno poučevanje v športu poleg kakovostnih izdelkov oz. pripomočkov in igral ter temu primerne procesa poučevanja odločilne pomembni tudi drugi dejavniki. Pomeni celovito obravnavanje poučevanja športa in vključuje naslednje temeljne elemente:

- sodobni, kakovostni didaktični pripomočki in športna oprema (30 %),
- kakovostni učni proces (25 %),
- motivacija učenca (15 %),
- znanje in izkušnje učitelja (10 %),
- stimulativno okolje (8 %),
- zagnanost in predanost učitelja (6 %),
- inovativno ravnanje učitelja (6 %).

Znanstveni izsledki in praktična spoznanja so pokazali, da imajo didaktični športni pripomočki in igrala velik vpliv na razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti, osnovnih gibalnih konceptov in uvajanje osnovnih elementov različnih športnih zvrsti. Zato je smiselno, da sodobnim pripomočkom posvetimo veliko pozornost. Pripomočki naj bodo takšni, da jih podpira proces (vsebine, metodični postopki ...), da motivira otroke in športnega pedagoga, da se vključuje v okolje, da prispeva k zagnanosti športnega pedagoga in omogoča inovativno ravnanje (Flisek, 2002).

S pestro izbiro različnih gibalnih/športnih dejavnosti v zaprtem prostoru in na prostem otroci razvijajo gibalne in funkcionalne sposobnosti ter postopno spoznavajo in usvajajo prvine različnih športnih zvrsti. Mnoge gibalne/športne dejavnosti od otroka zahtevajo, da se zaveda

drugih otrok in odraslih, da z njimi deli prostor in stvari ter sodeluje z njimi. Pri dejavnostih v paru ali skupini ima možnost, da si skupaj z drugimi otroki prizadeva doseči cilj. V elementarnih igrah spoznava smisel in pomen upoštevanja pravil, pomen sodelovanja in spoštovanja ter upoštevanja različnosti. Otrok je ustvarjalen, ko išče svoje načine in poti za rešitev različnih gibalnih nalog, z lastno domišljijo odgovarja na nove izzive ter izraža svoja čustva in občutja (Videmšek in Pišot, 2007).

Z različnimi gibalnimi/športnimi dejavnostmi vplivamo na razvoj splošne vzdržljivosti, moči, ravnotežja, hitrosti, koordinacije, preciznosti, torej cel sklop motoričnih sposobnosti, ki so zelo pomembne za usklajen razvoj otrokovega telesa (Bohinc, 2002).

Gibalna/športna dejavnost vpliva na usvajanje gibalnih, gibalnoestetskih, gibalnoritmičnih in gibalnotaktičnih spretnosti in veščin ter z njimi povezanega teoretičnega znanja (Dežman, 2004).

Pomen gibalne/športne dejavnosti je v predšolskem obdobju pomemben tudi kot preventiva pred mnogimi boleznimi modernega sveta. Otroci vedno več časa presedijo pred TV-sprejemniki in računalniki, s tem pa se povečuje možnost raznih bolezni, predvsem hrbtenice in psihičnih travm (glavobol, slabost, v najhujšem primeru celo smrt). Še toliko bolj je pomembno, da je vsaj vrtec ta, ki otrokom ponudi tisto, česar večini doma primanjkuje – gibanje. Na ta način lahko otroci vsaj čas v vrtcu preživijo aktivno in razgibano, predvsem pa v gibanju. Programi morajo zato po kakovosti in obsegu zadovoljevati otrokovo dnevno potrebo po gibanju, igri in sprostitvi, sistematično moramo vplivati tudi na zdravje predšolskih otrok (UL RS, 13. 3. 2000, v Videmšek idr., 2003). Otrok je med gibalno/športno dejavnostjo izpostavljen številnim vplivom naravnih dejavnikov, kot so zrak, sonce, voda, veter, in le s prilagajanjem na vse te vremenske pojave lahko krepí svoj imunski sistem.

Otroštvo in mladost sta odločilna za oblikovanje podobe odrasle osebe. Del te je mogoče oblikovati le s sredstvi, ki jih uporablja šport, to je s specifičnimi gibalnimi dejavnostmi. Njihov vpliv pa je z rastjo in dozorevanjem vse manjši. Gibalna/športna dejavnost vpliva na človeka in zaradi povezanosti njegove telesne in duhovne narave sooblikuje njegov biološki, psihični in socialni del osebnosti. Gibalna/športna dejavnost vpliva tudi na mišljenje,

čustvovanje in odnose med ljudmi. Vzgojni potencial športa se odraža v učinkovitejši otrokovi kontroli vedenja ter v ustreznem moralnem, etničnem in estetskem presojanju. Vključevanje v šport je odvisno od človekovih psihičnih in socialnih razsežnosti. Od pozitivnih ali negativnih socializacijskih izkušenj, vtisnjenih v otroštvu in mladosti, je odvisno, ali bomo kasneje človeka za šport pridobili ali izgubili. Otroštvo in mladost sta torej odločilna za oblikovanje podobe odrasle osebe (Kovač, 1995).

1.3 GIBALNA IGRA

Igra predstavlja neizčrpen vir vedno novih spoznanj o otrokovem razvoju, doživljanju in življenju, zato ni nikoli dovolj poudarjeno, kako zelo je igra pomembna za razvoj otrokove osebnosti in njegovega ustvarjalnega odnosa do življenja in okolja. Igra kot svojevrstna dejavnost je najbolj primerna otrokovi naravi in osnovnim zakonitostim njegovega razvoja; v največji meri zagotavlja enotnost med gibalnim, spoznavnim, čustvenim in socialnim razvojem (Videmšek in Pišot, 2007).

Kosinac (1999) definira igro kot svobodno izbrano (usvojeno) psihofizično dejavnost, katere vsebina in oblike gibanja omogočajo izražanje in zadovoljstvo otroka.

Po analogiji definicije igro iz razvojne psihologije opredeljujemo gibalno igro kot aktivnost, s katero zadovoljuje otrok na naraven, svoboden, zanimiv, privlačen, skupen in zabaven način skoraj vse svoje biološke in socialne potrebe po gibanju (Rajtmajer, 1999).

Otrok, igra, veselje, sproščenost, ustvarjalnost so pojmi, ki jih zelo pogosto povezujemo, kadar govorimo o dejavnostih predšolskih otrok. Igra je dejavnost, ki poteka v družini, vrtcu, šoli, na dvorišču, izvajajo jo tako mestni kot tudi vaški otroci. Igro poznamo, odkar obstaja človeštvo. Je drugačna od vseh ostalih dejavnosti. Otrok je namreč v igri samostojen, ustvarjalen, izraža to, kar doživlja 'sedaj' in 'tu', uživa v dejavnosti sami, četudi ne doseže konkretnih rezultatov (Marjanovič Umek in Zupančič, 2001).

Narava že sama po sebi sili otroka, da se igra oziroma skače, pleza, teče. Zaradi današnjega načina življenja v mestih otroci pogosto nimajo osnovnih pogojev za takšno dejavnost. Poleg tega so se igre otrok v zadnjem času spremenile. Današnji otrokov tipični življenjski prostor je v veliki meri izoliran. Lahko bi celo rekli, da postajajo otroci 'udomačeni', njihov partner v igri pa je računalnik ali televizijski sprejemnik. Zato ima igralna oblika učenja še večjo vlogo kot v preteklosti (Jurak, 1999).

Otrok je ustvarjalen, ko išče svoje načine in poti za rešitev različnih gibalnih nalog, z lastno domišljijo odgovarja na nove izzive ter izraža svoja čustva in občutja (Videmšek in Pišot, 2007). Specifika otroka, njegova ustvarjalnost in neprestana spremenljivost nam še dodatno nalagajo odgovornost in nas vodijo v prilagodljivost otroku, njegovim potrebam in razvojnim posebnostim. Ravno te posebnosti nas usmerjajo v specifično obravnavo vsakega posameznika (Završnik in Pišot, 2005). Zaradi te specifike naj bi otroku v predšolskem obdobju nudili čim bolj pestro in široko paleto gibalnih izkušenj, ki so osnova kasnejšim zahtevnejšim gibalnim vzorcem. Kar namreč zamudimo v najzgodnejšem razvojnem obdobju, kasneje težko ali sploh ne moremo nadoknaditi.

Glede na to, da sta potrebi po gibanju in igri osnovni otrokovi potrebi, naj se igra kot rdeča nit prepleta skozi vse otrokove dejavnosti. Kot vsaka igra je tudi gibalna igra dejavnost, ki je notranje motivirana, svobodna in odprta ter za otroka prijetna. Pomeni način otrokovega razvoja in učenja v zgodnjem obdobju (Videmšek, 2007).

Pri otrocih je igra pravzaprav življenje samo. Predstavlja smer za srečno otroštvo in osnovno potrebo za njihov razvoj (Blagajac, 1995). Psihologi pravijo, da se otrok igra, ker se razvija oziroma da se razvija, ker se igra. Tako lahko z gibalno igro vplivamo na celosten razvoj otroka (Rajtmajer, 1999).

Gibanje, igra in igrala imajo velik pomen na pravočasno izvajanje številnih gibalnih spretnosti, ki imajo pomembno vlogo v otrokovem spoznavnem, čustvenem in socialnem razvoju. Otroke je potrebno spodbujati, da iščejo lastne poti pri reševanju gibalnih problemov, da se igrajo in preizkušajo raznovrstne športne pripomočke na lasten oziroma izviren način. V predšolskem obdobju naj vsebine športnih programov izhajajo iz otroka, prilagojene naj bodo

njegovim sposobnostim, lastnostim, potrebam in interesom (Videmšek, Strah in Stančević, 2001).

1.4 ŠPORTNA IGRALNICA

V osemdesetih in devetdesetih letih so raziskovalci med različne dejavnike, ki vplivajo na otrokov razvoj, umestili tudi kakovost vrtca kot institucije, saj so ugotovili, da ne gre za enotne vrtce in enotne predšolske izkušnje, ki bi kar same po sebi pozitivno ali negativno vlivale na otrokov razvoj in učenje (npr. Melhuish, 2001; v Marjanovič Umek, 2009; Sylva in Wiltshire, 1993; v Marjanovič Umek, 2009). Skupina slovenskih raziskovalcev (Marjanovič Umek, Fekonja, Kavčič in Poljanšek, 2002) je izdelala model samoevalvacije predšolske vzgoje v vrtcu, znotraj katerega je opredelila tudi ravni, področja in kazalce kakovosti vrtca. Strukturna raven vključuje t. i. vhodne kazalce kakovosti, ki opisujejo objektivne pogoje in možnosti, v katerih poteka predšolska vzgoja v vrtcu (organizacija dela in življenja v vrtcu, prostor in material). Posredna raven se nanaša na subjektivne pogoje in možnosti, v katerih poteka predšolska vzgoja v vrtcu (Profesionalni razvoj in zadovoljstvo zaposlenih, sodelovanje med vrtcem in družino ter z drugimi vrtci in institucijami, sodelovanje med zaposlenimi). Procesna raven vključuje kazalce, ki opisujejo načrtovani in izvedbeni kurikulum, torej vzgojni proces v najširšem smislu (načrtovanje in izvajanje kurikula, rutinske dejavnosti ...). Gre za opredelitev ključnih točk, ki v procesu predšolske vzgoje vplivajo na kakovost dela v vrtcu in se zrealizirajo v otrokovem razvoju. Vrtci imajo tako možnost samoevalvacije in ugotavljanja stanja v vrtcih (oddelkih) ter tako izboljšati kakovost na področjih, kjer so šibki, in ohranjati kakovost na področjih, ki so ocenjena kot kakovostna.

Poleg ustreznih kadrovskih pogojev in strokovnih programov h kakovostnejši predšolski športni vzgoji v veliki meri prispevamo tudi z ustreznim prostorom (ustrezna športna igralnica in zunanje igrišče) ter s primernim izborom športnih pripomočkov in igral.

Pravilnik o normativnih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca opredeljuje tehnične in prostorske zahteve za pokrite in nepokrite površine vrtca ter njihovo minimalno opremo. Površine, kjer se dogaja pretežni del predšolske športne vzgoje, so

zunanja igrišča, osrednji prostor vrtca in športna igralnica. Prostori morajo biti primernih velikosti in otroku prijazno oblikovani (Videmšek, 2007).

Normativna izhodišča za oblikovanje športne igralnice:

24. člen

Vrtec ima osrednji prostor. V njem se srečujejo otroci in odrasli iz enega ali več oddelkov ob različnih dejavnostih. Namenjen je tudi gibalnim dejavnostim. Priporočljivo je, da ima razgiban tloris ...

Če ima vrtec poleg ustreznega prostora tudi športno igralnico, meri talna površina najmanj 80 m², praviloma dimenzij 8 x 10 m. Krajša stena meri najmanj 6.5 m, prostor mora biti visok najmanj 3,6 m, če ima poševen strop, pa sme biti najnižji del visok 2 m. Nosilni stebri ne smejo segati v prostor.

Če vrtec nima športne igralnice, se lahko za gibalne dejavnosti otrok uporablja osrednji prostor. Del prostora, namenjen razgibavanju, naj meri najmanj 56 m², zanj pa veljajo, razen talne površine, pogoji, navedeni v tretjem odstavku tega člena. V tem delu prostora ne sme biti garderobne opreme in podpornih stebrov.

Ob osrednjem prostoru mora biti shramba s policami za igralne pripomočke in športne rekvizite; neto površina shrambe je 8 do 10 m². Če ima vrtec športno igralnico, je ta shramba ob njej.

Enote vrtca pri šoli uporabljajo osnovnošolske telovadnice. Če je enota vrtca zunaj stavbe, v kateri je telovadnica, ta ne sme biti oddaljena dlje kot 200 m oziroma 5 minut hoje. V takšnem primeru mora biti oprema garderobe, športne dvorane in shrambe za športne pripomočke prilagojena za predšolsko vzgojo.

Flisek in Štemberger (2008) ugotavljata, da zakoni in predpisi ter minimalni normativi in standardi v večini primerov ne zadovoljujejo niti osnovnih potreb predšolskih otrok z vidika športne tehnologije, kamor uvrščata prostore za izvajanje gibalne/športne dejavnosti, drobne športne rekvizite, športno opremo in didaktične pripomočke. Kot je iz 24. člena Pravilnika o normativnih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca razvidno, športna igralnica ni obvezen sestavni del vrtca.

Številni avtorji (Boldin, 2008; Žnidaršič, 2009; Bergant, 2009) so v svojih raziskavah ugotovili, da je športna igralnica v vrtcu bolj izjema kot pravilo. Do nekoliko boljših rezultatov je v svoji raziskavi prišla Zajčeva (2009). Videmškova (2007) je mnenja, da je razmere potrebno nujno spremeniti na bolje. Rešitev vidi v izkoriščanju in preureditvi že obstoječih prostorov.

Flisek (2008) je mnenja, da je pri športni vzgoji v predšolskem obdobju in obdobju prvega triletja osnovne šole zaslediti neprimernost športnih objektov, športne tehnologije, programov in standardov. Po njegovem mnenju je nesprejemljivo, da uporabljamo opravičila za neustrezne materialne možnosti, ki v veliki meri vplivajo na vsebino, ta pa posledično na stopnjo znanja. Izboljšanje kakovosti nam otežuje zlasti dejstvo, da izhajamo iz neustreznih (zastarelih, preživetih) prostorskih, materialnih, organizacijskih in vsebinskih izhodišč. Poudarja, da morajo spremembe izhajati iz kakovosti za otroka in ne iz institucije ali športne industrije. Tako je avtor razvil model in smernice *etične kakovosti* (kot nov termin v izobraževanju in kakovosti), ki jih je opredelil z varnostnega, tehničnega, vsebinskega in didaktičnega vidika ter z vidika standardov znanj (le-teh sedaj sploh ni). Središče etične kakovosti predstavlja didaktična športna igra, usmerjena v postopno spoznavanje cele palete športnih zvrsti, ne pa zgolj in samo težnja po tekmovalnosti. Športna igralnica, naj bi po njegovem mnenju bila velika 240 m², od tega skladišče 36 m² in neto igralna površina 204 m². Igralna površina bi bila načeloma brez opreme (razen fiksne opreme). Oprema bi se v prostor vnašala po potrebi in glede na namen. Zasnova prostora pa bi omogočala izrabo igralnice v več manjših enotah hkrati v velikosti 5 x 12 m, kar predstavlja 3 igralne enote (ena igralna enota omogoča do 10 igralno-izobraževalnih mest).

Boldinova (2008) in Zajčeva (2009) sta v svoji raziskavi ugotavljali kvadraturu športne igralnice. Prišli sta do različnih rezultatov. Zajčeva je ugotovila, da povprečna velikost športne igralnice presega minimalne standarde, po ugotovitvah Boldinove pa samo ena športna igralnica ustreza minimalnemu normativu 80 m² talne površine.

Nekateri vrtci, ki so v sklopu osnovnih šol ali so locirani v njeni bližini, uporabljajo tudi njihove športne dvorane. Vendar so po večini šolske dvorane v dopoldanskem času zasedene, saj jih koristijo osnovne šole same, saj se v velikih primerih tudi same srečujejo s prostorsko

stisko pri pouku športne vzgoje. Velikokrat so športne dvorane pri osnovnih šolah opremljene s pripomočki, primernimi za starejše otroke, zato za predšolske le-ti niso ustrezni. Prav tako niso z varnostnega vidika prilagojene predšolskim otrokom.

Poleg ustreznega prostora so eden od pomembnih dejavnikov za kakovostno izvajanje gibalne/športne dejavnosti in s tem za ustrezen razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti ter hitrejšo usvajanje različnih športnih zvrsti nedvomno pomembni športni pripomočki in igrala. Danes je na slovenskem trgu na voljo pestra izbira, vendar vsi pripomočki in igrala niso primerni za predšolske otroke. Pri nakupu je potrebno vedeti, iz kakšnega materiala so, kakšno varnost zagotavljajo, kako jih je treba uporabljati, da bomo dosegli želene cilje itd. Uporabljamo jih za razvijanje gibalnih sposobnosti, pri učenju osnovnih gibalnih korakov, za usvajanje kompleksnejših športnih znanj ter kot pomoč pri varovanju. Otroke je potrebno usmerjati tako, da z lastno domišljijo in občutkom za gibanje rešujejo gibalne naloge. Pripomočki in igrala so nam pri tem nedvomno v veliko pomoč (Videmšek, Karpljuk in Štihec, 2008).

Normativna izhodišča za športne pripomočke in igrala:

37. člen

V osrednjem prostoru je oprema, ki omogoča oblikovanje koticov, ter oprema za skupne dejavnosti otrok in odraslih. Če se prostor uporablja kot športna igralnica, naj bo v njem tudi A-lestev, večnamensko plezalno, univerzalne in polivalentne blazine, deske različnih širin, ki se kombinirajo z letvenikom in A-lestevijo in mini plezalna stena, kanvas (mali) z zaščito, univerzalne blazine ter druga manjša športna oprema. Če ima vrtec poleg osrednjega prostora tudi športno igralnico, velja navedena oprema zanjo.

Kot lahko ugotovimo, so normativi in minimalni pogoji za športne pripomočke in igrala za izvajanje predšolske športne vzgoje zelo skromni. Zato Videmškova in Jovanova (2002) predlagata naslednje pripomočke: univerzalne in polivalentne blazine, plezalne letve, letvenike, drog, vrv, mrežo, tobogan, mini plezalno steno, prožno ponjavo z ustrežno zaščito, mini koš, sestavljivi gol, stojala, obroče, podstavke, žoge, medicinke, loparje za tenis, mehke teniške žogice, loparje in žogice za badminton, hokejske palice in žogice za mini hokej, tarčo za žogice in druge rekvizite, frisbije, balone različnih barv in velikosti, kolebnice, elastiko,

barvne rutice, kije, barvne riževe vrečke, barvne gumijaste obročke, stožce, barvne ploščice, barvne čepke, označbe na tleh, like iz mehke pene, ravnotežno desko, ravnotežni krožnik, desko na vzmeteh, hodulje, varnostno ogledalo, voziček za športne pripomočke, žično košaro na kolesih za žoge, tablo, otroška vozila brez pedal, tricikle, skiroje, dvokolesa s pomožnimi kolesi, kotalke ali rolerje, sani, snežne lopate, smuči, smučarske čevlje, smučarske palice, drsalke, plavajoče in potopljive figurice, plavalne deske, mehke valje, žogice za pihanje in male bazenčke. Ni veliko vrtcev s tovrstno opremo, vendar pa že nekaj naštetih pripomočkov naredi športno vzgojo v vrtcih veliko bolj zanimivo in pestro.

Različni avtorji (Boldin, 2008; Žnidaršič, 2009; Bergant, 2009; Zajec, 2009), ki so raziskovali materialne dejavnike v slovenskih vrtcih, so prišli do ugotovitev, da so vrtci zadovoljivo opremljeni s športnimi pripomočki. V vrtcih manjkajo predvsem večja gimnastična orodja in oprema za alpsko in nordijsko smučanje.

Športni rekviziti naj bodo ustrezni s količinskega in vsebinskega vidika. Vsebujejo naj predvsem elemente pripomočkov za športno vzgojo v predšolskem obdobju, seveda pa morajo imeti tudi lastnosti igrač (Videmšek in Pišot, 2007).

Videmškova in Jovanova (2002) poudarjata, da je zelo pomembna kakovost športnih pripomočkov in igral. Narejena naj bodo iz materialov, ki so do otroka prijazni (guma, pena, mehka plastika, les, umetna masa ...) in ga ne poškodujejo; so mehki, lahki, imajo dober oprijem, ne drsijo in so uporabni za predvideni namen. Barve športnih pripomočkov in igral naj bodo žive (rumena, zelena, rdeča, modra). Gre za osnovne žive barve, ki jih otroci prepoznajo in ki močno poživijo pripomočke in igrala.

Flisek (2008) v svojem modelu etične kakovosti poudarja tudi pomen športne tehnologije, ki bo bolj kot kdaj koli prej namensko razvita za določene potrebe z vidika materialov, zasnove, barv ... Po njegovem mnenju je od športne tehnologije v veliki meri odvisna tudi vsebina aktivnosti.

Nima smisla, da ima vrtec športno igralnico, ki je opremljena z raznolikimi športnimi pripomočki, če pa jih vzgojiteljice ne uporabljati, bodisi zaradi pomanjkljivega znanja, ali

njihove (ne)praktičnosti. Vzgojiteljice je potrebno seznaniti in jih izobraziti o novostih na področju športne tehnologije. Pinter (2008) poudarja, da je potrebno javnost na primeren način obvestiti o novostih in ustreznih pripomočkih, ki so dostopni ter da je najbolje, da doživimo praktično oziroma osebno izkušnjo uporabe takšnih pripomočkov. Poudarja še, da so podobni cenejši pripomočki velikokrat slabše kakovosti in funkcionalne zasnove.

Tako nekateri vrtci že zaposlujejo športnega pedagoga kot strokovnega delavca vrtca in samostojno ali skupaj z vzgojiteljico načrtuje in vodi gibalno/športno dejavnost. Vrtci, ki uvajajo takšen način poučevanja, ugotavljajo, da delo športnega pedagoga zagotavlja kakovosten pristop k vodenju športnih dejavnosti, ustrezno varnost in omogoča uresničitev zastavljenih ciljev kurikulumov za vrtce (Videmšek, 2008). Vendar pa zaposlitev športnega pedagoga predstavlja dodaten finančni zalogaj, ki pa ga nekateri vrtci ne morejo ali pa ga niso pripravljene sprejeti.

Videmškova in Pišot (2007) poudarjata, da je pravilnik samo osnova za izdelavo projektne dokumentacije, dokončno oblikovanje prostora pa je prepuščeno idejam arhitektov, oblikovalcem opreme in drugim strokovnjakom. Ob tem pa še poudarjata, da je za kakovostno izvajanje športnih dejavnosti v vrtcu potrebno preseči minimalni standard, ki ga predpisuje pravilnik glede velikosti športne igralnice ter športnih pripomočkov in igral, saj bodo le tako otroci optimalno razvijali gibalne sposobnosti in usvajali različna znanja, ki v predšolskem obdobju predstavljajo temelj za usvajanje kasnejših športnih zvrsti. Vsak vrtec nedvomno potrebuje prostorno in z ustreznimi športnimi pripomočki bogato športno igralnico, v kateri bodo lahko otroci izvajali raznovrstne gibalne/športne dejavnosti.

Večina vrtcev je bilo zgrajenih pred letom 2000, ko Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca še ni začel veljati. Vrtce so kasneje adaptirali in dograjevali, saj je v zadnjih letih prisoten trend naraščanja rojstev in s tem povečan interes za vpis v vrtce.

Avtonomija ravnatelja vpliva na vsa področja dela v vrtcu, saj je pedagoški vodja in poslovodni organ hkrati. Njegove naloge in pristojnosti so določene z zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Temeljne naloge so organizacija dela ter vodenje in

poslovanje vrtca, pri tem pa zastopa vrtec in je odgovoren za zakonitost dela v njem. Zaradi vseh pristojnosti in avtonomije, ki jo imajo ravnatelji, je njihovo mnenje pomembno, saj bo vplivalo na realizacijo gibalne/športne dejavnosti. Vendar pa se trenutno veliko ravnateljev vrtcev ubada s prostorsko stisko, saj je vpis otrok v vrtce izjemno velik. Tako so športna igralnica ter športni pripomočki in igrala drugotnega pomena, čeprav v veliki meri vplivajo na otrokov razvoj in popestrijo življenje otrok v vrtcu.

1.5 ZUNANJE IGRISČE

Športno dejavnost se v vrtcih izvaja glede na njeno organizacijsko obliko bodisi v zaprtih prostorih (v športni dvorani, športni igralnici, na hodniku, večnamenskem prostoru) bodisi zunaj (na dvorišču, igrišču, travniku ...).

Zunanje igrišče je prostor, ki je namenjen otrokom, njihovim potrebam in željam, kjer se ti počutijo varno, sproščeno in svobodno (Mramor, 2001). Otrok vsakodnevno potrebuje tek, plazenje, lazenje, plezanje, skakanje, guganje, zviranje itd., kar mu je na sodobnem otroškem igrišču nedvomno omogočeno. Dejavnosti na igralih, kot so na primer različne gugalnice, tobogani, igrala za razvoj ravnotežja, plezala, vrtiljaki itd., omogočajo otroku, da se začne zavedati lastnega telesa in pridobi sposobnost upravljanja z njim (Videmšek, Hosta, Bučar in Čuk, 2007).

Neprimernost spodbud pri današnjem predšolskem otroku je zlasti v neuravnoteženosti med možnostjo za razvijanje fine in grobe motorike. Danes imajo otroci veliko didaktičnih igrac za ročne in umske igre, kar naj bi razvijalo višje duševne funkcije, nimajo pa možnosti igranja na zunanjem igrišču, kjer bi lahko sproščali odvečno energijo, ki se kopiči in kaže kot nemir ali kot nesprejemljivo vedenje in vodi tudi v bolezni (Kremžar, 1997).

Igranje na otroškem igrišču je tako pomemben člen pri razvijanju vseh področij otrokovega razvoja. Igrala na otroškem igrišču ne smejo biti odvisna od mode, ampak morajo biti oblikovana glede na otrokove sposobnosti, značilnosti in posebnosti. Pri tem morajo sodelovati strokovnjaki, ki preučujejo otrokov gibalni razvoj in njegove gibalne potrebe.

Kakovostno igrišče mora vsebovati igrala, ki ustrezajo vsem standardom, so ustrezno vzdrževana, za otroke pa zanimiva oziroma vabljiva (Videmšek, Hosta, Bučar Pajek in Čuk, 2007).

Mnoga igrala so skonstruirana tako, da otroci med seboj sodelujejo in skupaj poskušajo doseči cilj. Otrok razvija tudi ustvarjalnost, ko na kompleksnih igralih išče svoje načine in poti za rešitev različnih gibalnih nalog, z lastno domišljijo odgovarja na nove izzive ter izraža svoja čustva in občutja (Videmšek in Jovan, 2002).

Videmškova in Pišot (2007) opredeljujeta igrišče kot največji prostor v vrtcu, ki je funkcionalno opremljen za igro.

Videmškova in Jovanova (2002) predlagata, da naj bo zunanje igrišče urejeno tako, da bo v ugodnih vremenskih razmerah primerno za izvajanje različnih gibalnih dejavnosti. Igralne površine naj bodo varne in za otroke vabljive, njihovo dejavnost naj spodbujajo na različne načine. Na zunanjem travnatem igrišču naj bo manjši hribček, po katerem se lahko otroci vzpenjajo in spuščajo, v zasneženi zimi pa tudi sankajo in smučajo.

Za otroke od 1 do 3 let Videmškova in Jovanova predlagata:

- igralna površina (pribl. 4 x 4 m),
- peskovnik s pokrovom oziroma pokrivalom,
- mini tobogan (vkopan),
- igrala na vzmeteh,
- mini gugalnice,
- različna plezala,
- kombinirana igrala za razvoj ravnotežja in koordinacije gibanja.

Za otroke od 3 do 6 let predlagata:

- igralna površina (pribl. 10 x 8 m), po možnosti z umetno maso,
- različne gugalnice,
- kombinirana igrala za razvoj ravnotežja in koordinacije gibanja (viseče vrvi, gredi, valji, lestev ...),
- drogovi za vese,

- prenosljivi goli in koši,
- tobogan, prilagojen terenu.

Normativna izhodišča za oblikovanje zunanjega igrišča:

8. člen

Igrišče mora meriti najmanj 15 m² na otroka, izjemoma tudi manj, če so v neposredni bližini zelene površine, ki jih je mogoče uporabiti za igro, in do njih vodi varna pot.

Urejeno mora biti tako, da otrokom omogoča izbiro raznovrstnih dejavnosti, socialne stike in tudi umik v zasebnost v skladu s kurikulumom in programom vrtca.

Opremljeno mora biti z enostavnimi, sestavljenimi in kompleksnimi igralnimi enotami tako, da je za vsakega otroka na voljo najmanj 1,5 igralnega mesta in urejeno na način, da otrokom omogoča izbiro različnih dejavnosti, socialne stike in tudi umik v zasebnost.

Razvrstitev igralnih enot na igrišču mora omogočati nemoteno dejavnost otrok prvega in drugega starostnega obdobja.

Vrtec mora od proizvajalca, dobavitelja oziroma izvajalca ureditve igrišča pridobiti dokumentacijo, iz katere je razvidno, da je igralo proizvedeno in nameščeno na igrišče vrtca v skladu z veljavnimi slovenskimi standardi s področja opreme in podlog otroških igrišč. Za igrala, ki niso v skladu oziroma se skladnosti z navedenimi standardi ne da izkazati, se mora njihova varnost dokazati z oceno varnosti, ki jo opravi pooblaščen institucija, ki ima za to ustrezno znanje in opremo.

Institucijo iz prejšnjega odstavka imenuje minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

8. a člen

Ravnatelj vrtca je dolžan zagotavljati preglede igral in igrišč ter njihovo vzdrževanje.

Vzdrževanje igral in igrišč se izvaja v skladu s programom pregledov, ki določa rutinske preglede, podrobnejše periodične preglede in vsakoletni glavni pregled. S programom pregledov se določi pogostost posameznih pregledov, tako da se upošteva garancija, priporočila in navodila proizvajalca igral, frekvenco uporabe igral na igrišču in njihovo izpostavljenost zunanjim vplivom.

Ravnatelj za pripravo programa pregledov, organizacijo in izvajanje zadolži zaposlenega v vrtcu, ki je za to ustrezno usposobljen.

Za ustrezno usposobljenost iz prejšnjega odstavka se šteje potrdilo o usposabljanju v trajanju najmanj osem ur, ki ga izda institucija, ki ima akreditacijo s področja varnosti otroških igrišč

oziroma je registrirana za opravljanje dejavnosti varnosti pri delu na področju vzgoje in izobraževanja in ima najmanj pet let izkušenj z izvajanjem pregledovanja in preskušanja igral na otroških igriščih. Potrdilo ne sme biti starejše od petih let.

Rutinski pregled pred uporabo igrišča je namenjen preverjanju splošnega stanja igral in igrišča ter ugotavljanju morebitnih poškodb, ki so posledica vandalizma, uporabe ali vremenskih vplivov.

Periodični pregled je namenjen podrobnejšemu pregledu morebitne obrabe ali poškodbe igral in igrišča ter se opravi najmanj enkrat na tri mesece.

Ravnatelj za letni pregled igral, ki vključuje preverjanje dotrajanosti igral, stanje temeljev in podlage ter varnost igral, imenuje posebno komisijo, ki je sestavljena iz najmanj treh članov, od katerih mora biti ena oseba ustrezno usposobljena. Vrtec lahko letni pregled igral in igrišča poveri instituciji, ki ima akreditacijo s področja varnosti otroških igrišč oziroma je registrirana za opravljanje dejavnosti varnosti pri delu na področju vzgoje in izobraževanja in ima najmanj tri leta izkušenj z izvajanjem pregledovanja in preskušanja igral na otroških igriščih.

O opravljenih pregledih in o opravljenih vzdrževalnih posegih na igralih oziroma igriščih se vodi evidenca v skladu s priporočili v publikaciji Varno otroško igrišče, objavljeno na spletni strani

http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/vrtci/pdf/Varno_igrisce_publicacija.pdf.

Igrala, za katera se ugotovi, da niso več varna, se mora zavarovati in onemogočiti njihovo uporabo, dokler napaka, obraba ali okvara ni odpravljena ali pa se igralo odstrani z igrišča vrtca.

9. člen

Igrišče mora imeti najmanj polovico prostih površin in poti. Del prostih poti mora biti utrjenih in neдрsečih (npr. asfalt, umetna masa ...). Teren igrišča naj bo razgiban. Če so na igrišču stopnice, morajo biti vedno označene. Če ima stopnišče več kot tri stopnice, morajo imeti varovalno ograjo. Na igrišču mora biti napeljana pitna voda, ki mora biti zdravstveno ustrezna.

10. člen

Igrišče mora imeti sončno lego, zavarovano pred vetrom, zagotovljeni morata biti naravna in umetna senca. Na igrišču ne smejo biti posajeni strupeni grmi in rastline.

V topli polovici leta je potrebno v času od 10. do 16. ure zagotoviti primerno osenčenost, ki omogoča vsem otrokom, ki so hkrati na igrišču, izvajanje dejavnosti v senci. Priporočena je naravna osenčenost z zazelenitvijo.

11. člen

Igrišče mora biti ograjeno z ograjo, visoko najmanj 1,20 m, po kateri otroci ne morejo plezati. Če vrtec meji na nevarno območje (voda ipd.), mora biti ograja v zgornjem delu nagnjena navznoter. Vrata ograje se morajo samodejno zapirati. Kljuka naj bo takšna, da otrok ne more sam odpreti vrat z notranje strani.

Raziskave na področju zunanjih igrišč so nekoliko spodbudnejše kot pri športnih igralnicah.

Kosijeva (2009) je ugotovila, da je 75 % od 53 igrišč vrtcev v Pomurju ustrezno opremljenih z igrali, ki omogočajo otrokom izbiro dejavnosti. Ugotovila je še, da je nekoliko slabša opremljenost igrišč v vrtcih, ki delujejo v okviru osnovnih šol.

Vendar mora kakovostno igrišče ne le zadostiti prostorskim zahtevam, ampak vsebovati tudi igrala, ki ustrezajo vsem standardom in so ustrezno vzdrževana. Analize v svetu (Farnsworth in Kramer, 1990; Lilis in Jaffe, 1997) in pri nas (Rok Simon, 2002) kažejo na pogostost poškodb ravno na igriščih. Vzroki zanje so med drugim tudi nevezdrževanje igral in orodij ter konstrukcijske napake.

Minister za šolstvo in šport je leta 2010 dopolnil Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca. Dodali so nov člen (8. a člen), ki govori o vzdrževanju igral in igrišča. Tako je ravnatelj vrtca dolžan zagotavljati izvajanje programa pregledov igral in igrišča ter njihovo vzdrževanje. Program pregledov določa rutinske, podrobnejše periodične preglede in vsakoletni glavni pregled.

Čuk, Bučarjeva Pajkova, Videmškova, Hosta in Bricelj so leta 2007 na podlagi normativov ter upoštevanja varnosti, uporabnosti in udobja skonstruirali merila za ocenjevanje kakovosti otroških igral. Gre za izredno natančna merila, preko katerih so na 901 slovenskem igralu ugotovili, da povprečno zunanje igralo ne dosega niti 60 % možnih točk, ki (po njihovih merilih) določajo primernost igral. Tudi raziskave ostalih avtorjev (Žnidaršič, 2008; Bergant,

2009; Grižančič, 2009 in Zajec, 2009) so pokazale, da nekateri vrtci potrebujejo posodobitev športnih igral, saj so trenutna stara in potrebna obnove.

1.6 VLOGA STARŠEV IN ŽIVLJENJSKI SLOG

Življenjski slog opredeljujemo kot značilen način življenja posameznika, ki ga določa skupina izrazitih obnašanj, ki se konsistentno pojavljajo v določenem časovnem obdobju. Oblikuje se od rojstva pod vplivom izkušenj in življenjskih razmer. Nanj vplivajo številni dejavniki, kot so: družina, družinske razmere, izobraževanje, zdravstveno varstvo, socialni in okoljski dejavniki, posameznikov značaj ... Navzven se življenjski slog kaže v načinu dela, preživljanju prostega časa, izbiri krajev za oddih, izbiri prijateljev, kraja bivanja ... (Zajec, Videmšek, Štihec, Pišot in Šimunič, 2010).

Življenjski slog vsakega posameznika se razvija skozi vse življenje. Na začetku se ta slog oblikuje v ožjem družinskem krogu, pozneje pa predvsem v okolju, v katerem otrok odrasča. V predšolskem obdobju otrok pridobiva raznovrstne izkušnje zlasti z igro. Ker imajo v tem obdobju največ vpliva na otroka njegovi starši, bi se morali le-ti čim pogosteje igrati s svojim otrokom in ga spodbujati v njegovih gibalnih dejavnostih. Starši so tisti, ki bi morali nenehno zadovoljevati in krepiti otrokovo naravno potrebo po gibanju. Oni so tisti, ki otroka usmerjajo, vodijo, vzgajajo in učijo. Ključno vlogo pri vzgoji predstavlja način učenja; ali je to zgolj pasivno učenje, pri katerem otrok samo opazuje in posluša, ali gre za aktivno učenje, kjer je otrok tisti, ki odkriva, razume in ga starši zgolj usmerjajo.

Spodbudno družinsko okolje pozitivno vpliva na oblikovanje otrokove osebnosti in njegovih vrednot. Otrok prevzema stališča, navade in vrednote staršev, zato je ukvarjanje s športom znotraj družine zelo pomembno za otrokovo nadaljnjo športno dejavnost in sprejemanje športa kot vrednote (Videmšek in Pišot, 2007). Pri tem pa je pomembno, da se starši zavedajo, kakšen vpliv ima gibalna/športna dejavnost na otrokov razvoj. Prav tako je tudi pomembno, da starši poznajo otrokov razvoj in kako le-ta poteka. Le tako lahko skupaj z otrokom izberejo ustrezno gibalno/športno dejavnost, ki je primerna njegovi razvojni stopnji ter seveda njegovim lastnim željam.

Življenjski slog se začne oblikovati že takoj po rojstvu, zato naj bi otroci v času, ko nanje starši in učitelji še lahko vplivajo, zgradili temelje za zdrav življenjski slog. Sprejeli naj bi pozitiven odnos do športnega življenja in zdrave prehrane, ki sta pomembna pogoja za normalno in zdravo življenje posameznika (Gabrijelčič Blenkuš, 2005). Vloga ožjega okolja, še posebej staršev in učiteljev, je ključna pri razvoju otrokovega življenjskega sloga in posledično kakovosti življenja posameznika (Pišot, Juriševič in Završnik, 2002; Pišot in Završnik, 2001; Pišot in Kropej, 2005; Pišot, Kropej in Završnik, 2006).

Raziskovalci ugotavljajo, da imajo starši odločilno vlogo pri prehranjevalnih in gibalnih/športnih navadah svojih otrok. Otroci staršev, ki so gibalno/športno dejavnejši, so tudi sami bolj gibalno/športno dejavni in ti starši otroke pogosteje vključujejo v različne gibalne/športne dejavnosti ter počitnice preživljajo bolj aktivno, kot tisti starši, ki so gibalno/športno manj dejavni (Zajec, 2009).

Po mnenju Pišota in Završnika (2001) morajo starši otroku predvsem stati ob strani z lastnim zgledom, če želijo, da bo otrok zdrav in primeren življenjski slog tudi usvojil. Podobnega mnenja so tudi Videmškova, Karpljuk in Štihec (2008), ki menijo, da je zgled staršev nedvomno zelo pomemben in koristen, veliko bolj kot le nasveti, kako pomembna je gibalna/športna dejavnost in kako škodljivo je neskončno igranje računalniških igrice ali posedanje pred televizorjem. Otroci večinoma od staršev postopoma prevzamejo različne razvade. Mnogim staršem je lažje nadzirati otroka, ki mirno gleda televizijo, kot pa ga nadzorovati ali celo aktivno spremljati na zunanjem igrišču.

Vsak zgled načina življenja in obnašanja za otroka pomembnega odraslega vpliva na oblikovanje otrokovih vrednot, norm ter s tem pravil obnašanja in vedenja, ki jih usvoji in se jim podreja (Zurc, 2007). Če otrok opazi, da so starši v svojem prostem času aktivni in se trudijo živeti športno, bo to prav gotovo vplivalo na njegovo sliko o načinu preživljanja prostega časa. Vendar študije kažejo, da je ta učinek še toliko večji, če gre za skupno preživljanje prostega časa otroka in staršev v gibalni dejavnosti (Pišot, Zurc, Jelovčan, Volmut in Planinšec, 2005; Volmut, Jelovčan, Zurc in Pišot, 2004).

Tudi Kropjeva (2001) je ugotovila, da gibalna/športna dejavnost staršev, aktivno preživljanje prostega časa in počitnic družine, navajanje otroka na družbeno in starševsko pozitivno mnenje o gibalnih/športnih dejavnostih pozitivno vplivajo na pogostost ukvarjanja z gibalno/športno dejavnostjo predšolskih otrok. Ugotavlja še, da lahko starši s svojim zgledom neposredno vplivajo na pogostost in obliko gibalnih/športnih dejavnosti svojih otrok.

Starši bi se morali prav tako zavedati, da je skupno druženje in udejstvovanje pri gibalni/športni dejavnosti za otrokov razvoj zelo pomembno. Videmškova, Pogelšek, Karpljuk, Štihec in Zajčeva (2006) so ugotovili, da se tisti starši, ki se sami več ukvarjajo s športom, statistično več športno ukvarjajo tudi z otrokom. Večina jih tudi počitnice preživlja aktivno.

Kalish (2000) navaja tri dejavnike, ki so pomembni za izboljšanje zdravja in telesne pripravljenosti družine:

- starši naj svojim otrokom posredujejo pozitivna verbalna in neverbalna sporočila o zdravem načinu življenja družine;
- starši naj bodo tudi sami ustrezno telesno pripravljeni;
- starši naj imajo aktiven interes za športne dejavnosti svojega otroka (čim več dejavnosti naj izvajajo skupaj z otrokom). Otroke naj privajajo na spoštovanje aktivnega in zdravega načina življenja.

Današnji način življenja pa žal postaja vse bolj pasiven. Napredna informacijska tehnologija nam je pri številnih opravilih in dejavnostih v veliko pomoč, a hkrati nas tudi odtuja od različnih, predvsem socialnih dejavnosti, v prvi vrsti pa od gibalne dejavnosti. Raziskave dokazujejo, da pomeni aktivni življenjski slog, ki je prepleten s športno aktivnostjo in zdravo prehrano, pomemben varovalni dejavnik zdravja, poleg tega pa pomembno pripomore k splošni kakovosti življenja (Videmšek in Pišot, 2007).

Mourao s sodelavci (2005) je v raziskavi ugotovil, da debeli otroci v starosti od 5 do 9 let več časa gledajo televizijo, več časa igrajo igrice na računalniku, več časa namenijo učenju in manj igranju. Debeli otroci tako živijo bistveno bolj pasiven način življenja, ki je dejavnik tveganja za nastanek kroničnih nenalezljivih bolezni. Raziskava Trosta idr. (2001) je

pokazala, da debeli otroci menijo, da so manj sposobni za gibanje, se manj vključujejo v gibalne/športne dejavnosti in tudi njihovi starši so bili manj gibalno/športno dejavni kot starši normalno prehranjenih otrok.

Vendar raziskave kažejo, da se vse več odraslih zaveda, kako pomembna je gibalna/športna dejavnost, predvsem kot pomemben dejavnik pri ohranjanju zdravja. Otroci pa na svoje zdravje gledajo drugače kot odrasli, saj so večinoma zdravi. Vendar tudi njih že pestijo bolezni sodobnega časa (debelost ...).

Spodbudni so rezultati nekaterih zadnjih raziskav, ki kažejo na precejšnje povečanje gibalne/športne dejavnosti Slovencev in Slovenk nasploh. Občasno in redno je gibalno/športno aktivnih 58,4 % Slovencev in Slovenk. Razlike med spoloma pa so še komaj statistično značilne (Sila, 2007).

Predšolsko obdobje je obdobje, ki ga morajo starši čim bolj izkoristiti. Otroku morajo nuditi čim več izkušenj, povezanih z gibanjem, nato pa otroka usmerjati v razne aktivnosti, ki temeljijo na gibanju in tako posredno vplivajo na prave odločitve otroka. Starši naj otroku nudijo čim več pozitivnih spodbud, kar bo zagotavljalo izkušensko bogato okolje. Več izkušenj bo imel kot odraščajoča oseba, lažje se mu bo odločati, kaj je zanj dobro in kaj ne, lažje bo razvijal in oblikoval lastno identiteto.

1.7 PROBLEM, CILJI IN HIPOTEZE

Predšolsko obdobje je obdobje temeljnega gibalnega razvoja v otrokovem življenju. Že znani slovenski pregovor »Kar se Janezek nauči, to Janezek zna!« opozarja na izreden pomen vzgoje in izobraževanja v zgodnjih otroških letih. Saj je otrokov organizem najbolj dovzeten za vplive iz okolja v zgodnjem otroštvu, prav to pa vpliva na razvoj njegove osebnosti. Kar otrok zamudi v zgodnjem otroštvu, tega kasneje žal ni več mogoče nadoknaditi.

Gibanje in igra sta pomembna dejavnika v otrokovem življenju, še zlasti v prvih letih življenja. Ker pa otroci preživijo pretežni budni del dneva v vrtcu, je na strani vrtcev, da poskrbijo za ustrezno vzgojo in izobraževanje otrok. Za kakovostno opravljanje dela so potrebni določeni pogoji, ki jih morajo vrteci izpolnjevati. Na področju gibanja je potrebno zagotoviti ustrezen notranji (športna igralnica) in zunanji prostor (zunanje igrišče) ter ustrezne športne pripomočke, orodja in igrala.

Zelo pomemben pa je tudi zgled staršev ter njihovo zavedanje o pomenu gibalne/športne dejavnosti za otrokov celostni razvoj, saj so starši (družina) tisti, ki bodo otroka usmerjali na samostojno življenjsko pot.

Glede na predmet in problem smo si postavili naslednje **cilje**:

- ugotoviti mnenja staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici v vrtcu za otrokov razvoj;
- ugotoviti mnenja staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču v vrtcu za otrokov razvoj;
- primerjati mnenja staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici in na zunanjem igrišču v vrtcu za otrokov razvoj, glede na stopnjo izobrazbe in športno aktivnost staršev.

Na osnovi zastavljenih ciljev smo oblikovali naslednje **hipoteze**:

H1: Športno aktivnejši starši so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici večji vpliv na posamezna področja otrokovega razvoja.

H2: Športno aktivnejši starši so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji vpliv na posamezna področja otrokovega razvoja.

H3: Starši z višjo stopnjo izobrazbe so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici večji pomen za izbrane segmente otrokovega razvoja.

H4: Starši z višjo stopnjo izobrazbe so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji pomen za izbrane segmente otrokovega razvoja.

2 METODE DELA

2.1 PREIZKUŠANCI

Raziskavo smo izvedli na vzorcu 105 staršev, katerih otroci obiskujejo javni vrtec. Največ staršev je starih med 30 in 39 let. Povprečna starost otrok je 3,5 let. Anketni vprašalnik je bil poslan po elektronski pošti ter objavljen na forumih na spletu. Vzorec preizkušancev je neslučajnostni, in sicer priložnostni.

2.2 PRIPOMOČKI

Za raziskavo smo uporabili anketni vprašalnik, ki so ga izpolnjevali starši otrok, vključenih v javni vrtec. V anketi je bilo 17 vprašanj, ki so se nanašala na pomen izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici in na zunanjem igrišču (Priloga 7.1). Vprašanja so bila zaprtega tipa. Z anketo je bila zagotovljena popolna anonimnost, s čimer so bili seznanjeni tudi anketiranci.

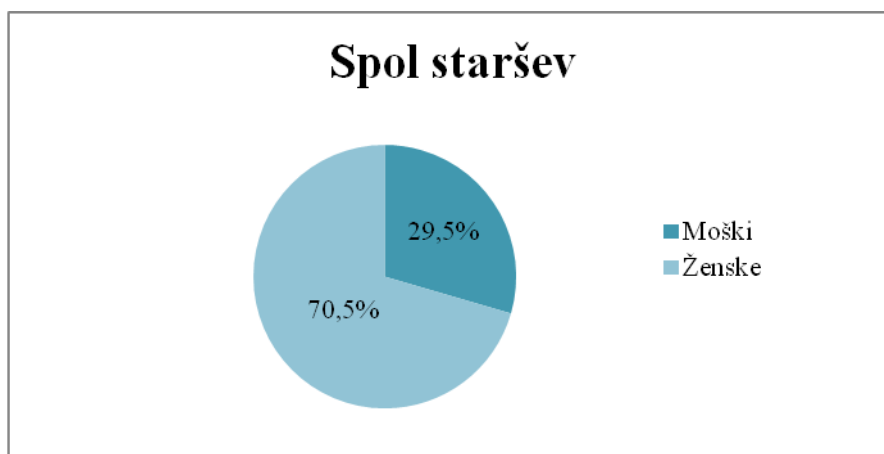
2.3 POSTOPEK

Podatke smo pridobili z elektronsko anketo, ki je bila izvedena v aprilu 2011. Vprašalnik je zajemal 17 vprašanj. Anketni vprašalnik je bil razposlan v elektronski obliki po elektronski pošti ter objavljen na spletnih forumih. Pravilno izpolnjenih in primernih za analizo je bilo 105 vprašalnikov.

Pridobljene podatke smo obdelali s pomočjo računalniških programov Microsoft Office Excel 2007 in SPSS 17.0 (Statistical Package for the Social Sciences). Izračunali smo osnovno statistiko in frekvence posameznih odgovorov ter verjetnost povezave med izbranimi spremenljivkami testirali s Pearsonovim χ^2 testom na ravni 5 % tveganja.

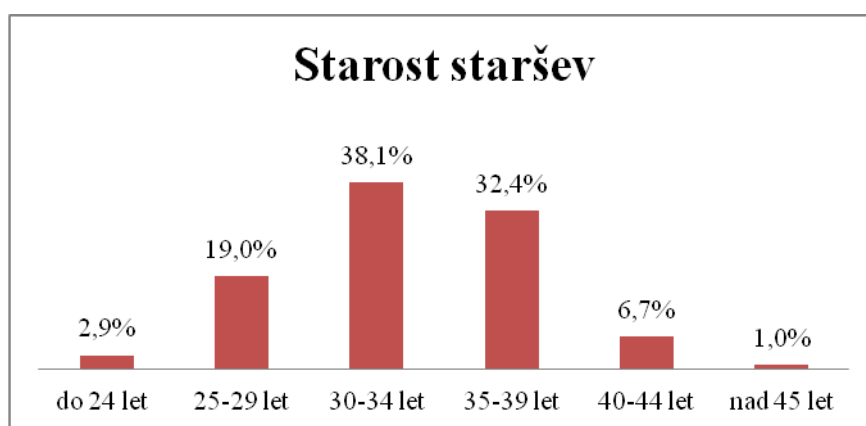
3 REZULTATI

3.1 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

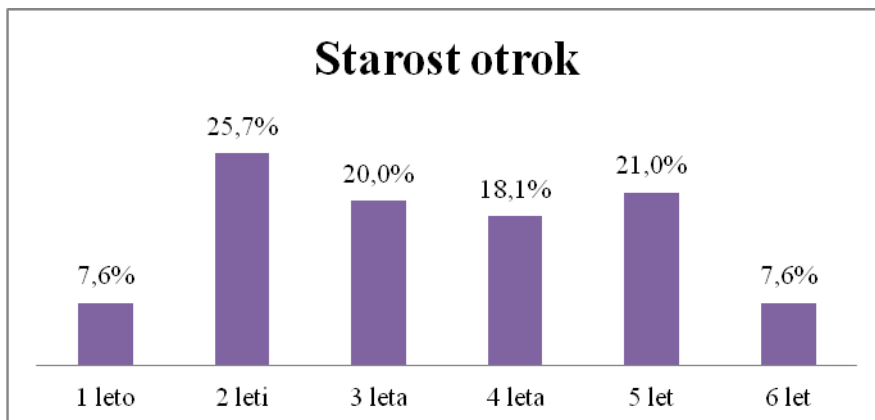
Slika 1. Spol staršev.

V anketo je zajetih 70,5 % žensk in 29,5 % moških (Slika 1).

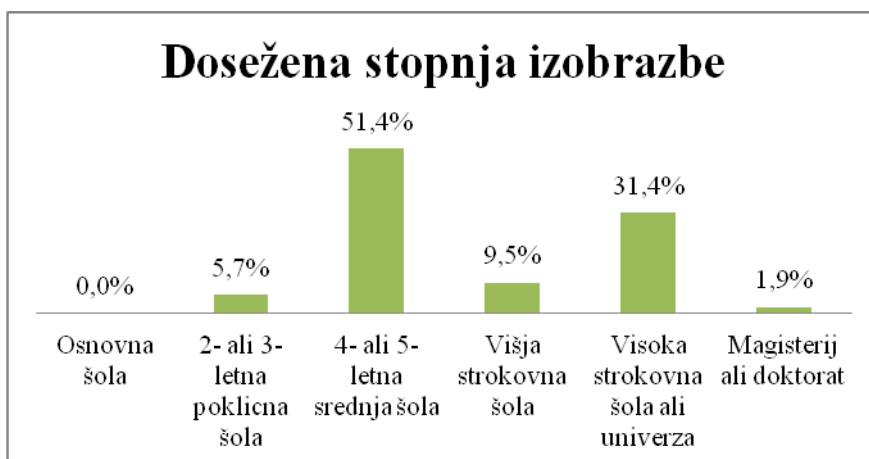
Slika 2. Starost staršev.

38,1 % vprašanih staršev je starih med 30 in 40 let, 32,4 % je starih 35–39 let, 19,0 % je starih med 25 in 29, 2,9 % pa manj kot 25 ter 1,0 % nad 45 let (Slika 2).

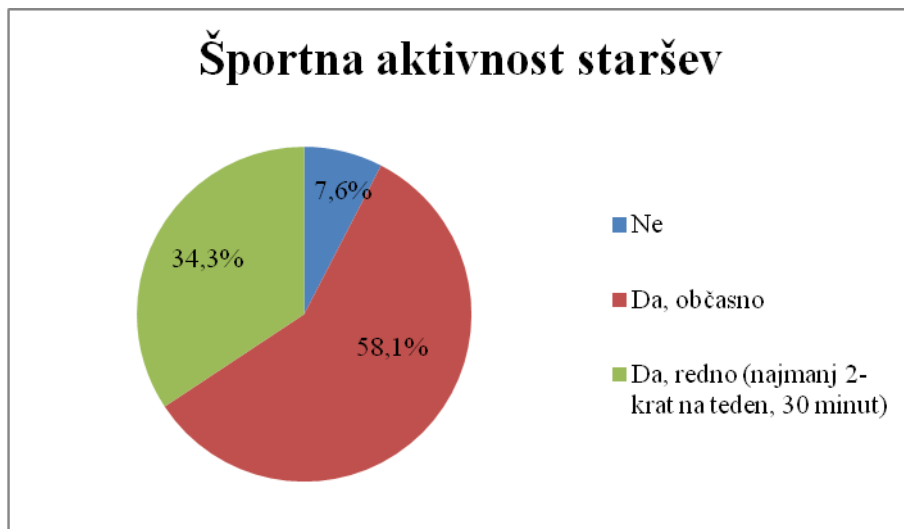
Slika 3. Starost otrok.

25,7 % otrok anketiranih staršev je starih 2 leti, 21,0 % 5 let, 20,0 % 3 leta in 18,1 % 4 leta. 7,6 % otrok je starih 1 leto in prav toliko 6 let (Slika 3).

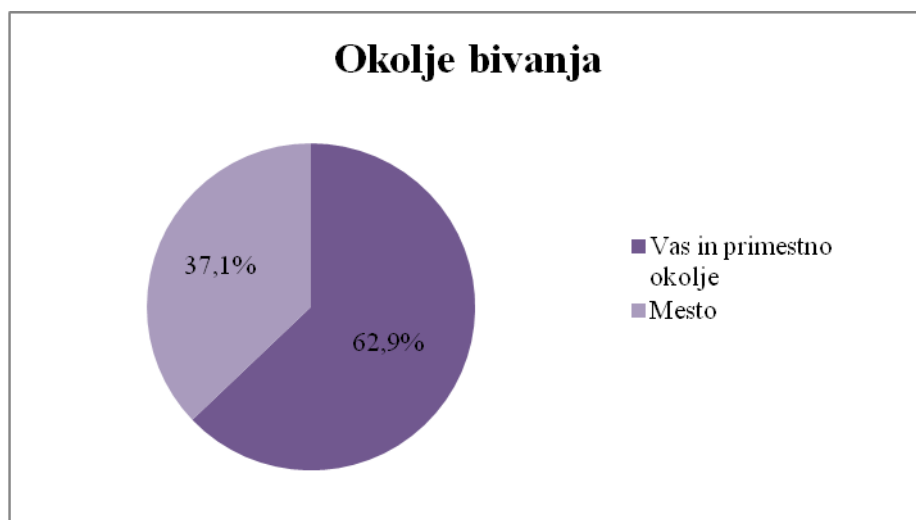
Slika 4. Dosežena stopnja izobrazbe.

51,4 % staršev ima srednješolsko izobrazbo, 31,4 % visoko strokovno ali univerzitetno in 9,5 % višjo strokovno izobrazbo. Poklicno izobrazbo ima 5,7 % anketiranih staršev, 1,9 % staršev ima magisterij ali doktorat (Slika 4). Naš vzorec se pomembno razlikuje od izobrazbene strukture slovenske populacije, saj so preizkušanci nadpovprečno izobraženi.

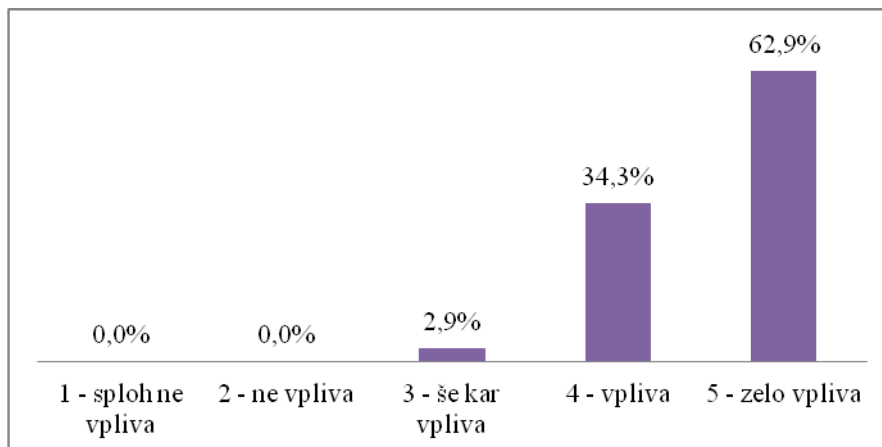
Slika 5. Športna aktivnost staršev.

58,1 % anketiranih staršev je občasno športno aktivnih. Redno športno aktivnih je 34,3 %, 7,6 % staršev pa ni športno aktivnih (Slika 5).

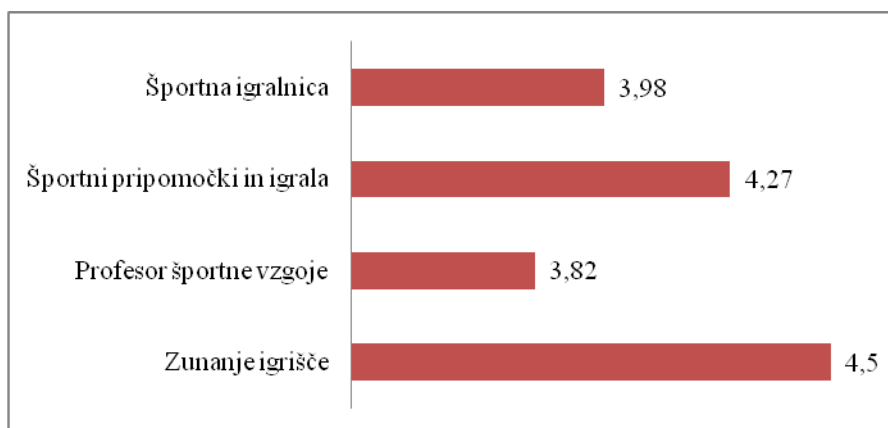
Slika 6. Okolje bivanja.

62,9 % anketiranih staršev živi na vasi ali v primestnem okolju, 37,1 % pa v mestu (Slika 6).

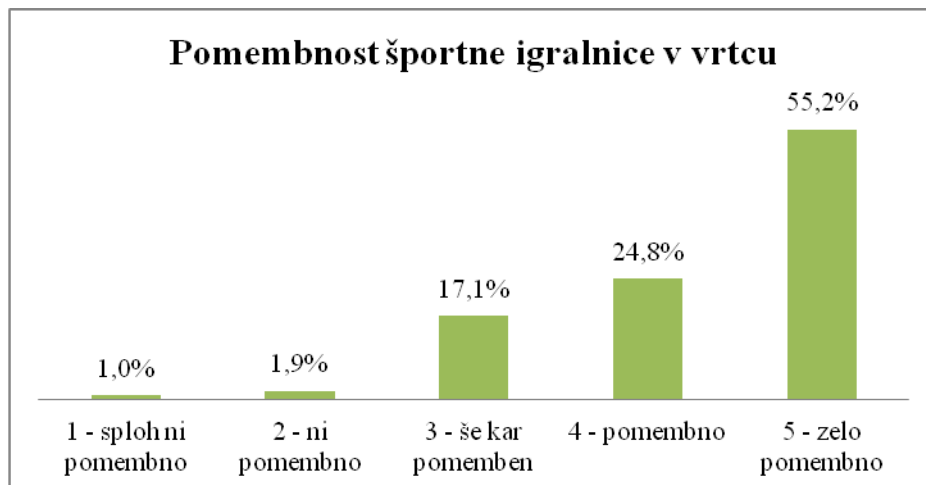
Slika 7. Ocena vpliva gibalne/športne dejavnosti na otrokov razvoj.

S Slike 7 je razvidno, da 62,9 % staršev meni, da ima gibalna/športna dejavnost zelo velik vpliv na otrokov razvoj. 34,3 % pa jih meni, da gibalna/športna dejavnost vpliva na otrokov razvoj.

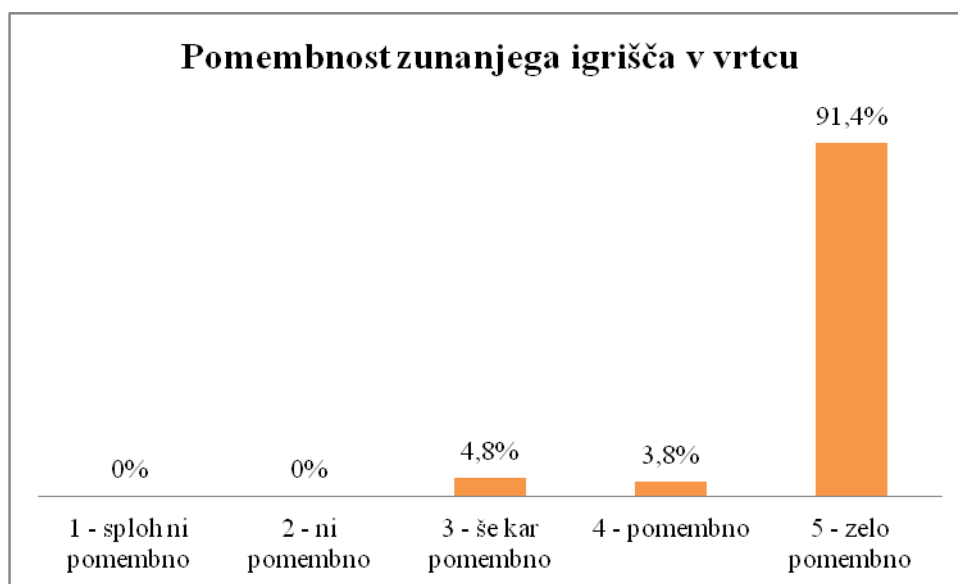
Slika 8. Povprečne ocene vpliva različnih dejavnikov na otrokov razvoj.

Slika 8 prikazuje, da so anketirani starši z oceno od 1 do 5 ocenili vpliv zunanjega igrišča na otrokov razvoj s povprečno oceno 4,5. Vpliv uporabe športnih pripomočkov in igral na otrokov razvoj s povprečno oceno 4,27, vpliv izvajanja gibalnih/športnih dejavnosti v športni igralnici na otrokov razvoj so ocenili s povprečno oceno 3,98 in vpliv prisotnosti profesorja športne vzgoje pri izvajanju gibalnih/športnih dejavnosti s povprečno oceno 3,82.

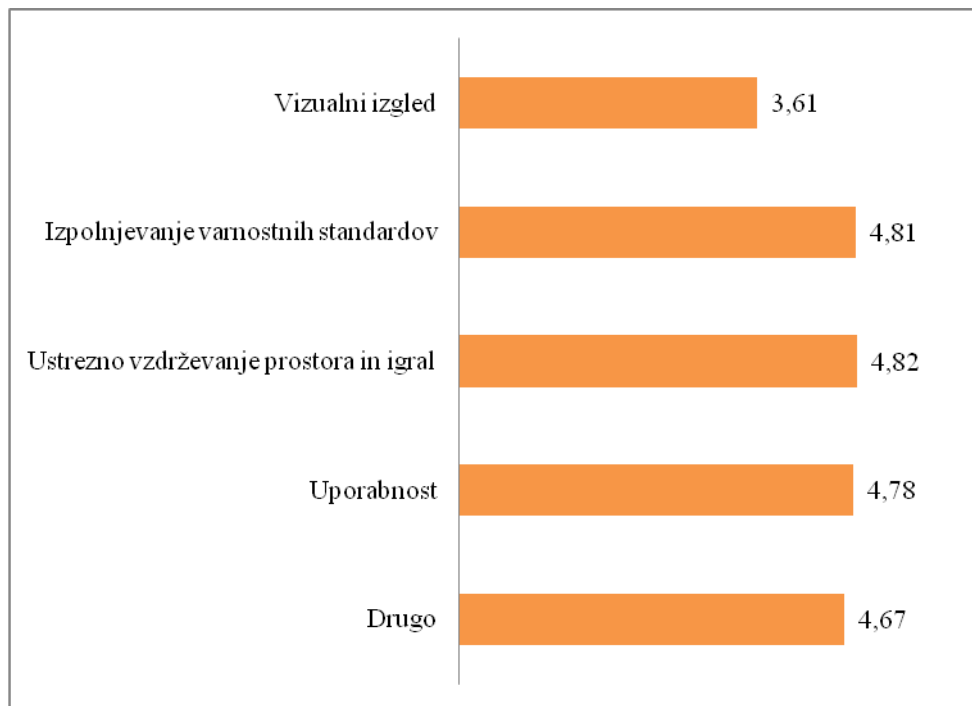
Slika 9. Pomembnost športne igralnice v vrtcu.

S Slike 9 je razvidno, da se 55,2 % anketiranim staršem zdi zelo pomembno, da ima vrtec športno igralnico, 24,8 % se zdi športna igralnica v vrtcu pomembna, 1,9 % staršev je mnenja, da športna igralnica v vrtcu ni pomembna, 1,0 % staršev pa meni, da športna igralnica v vrtcu sploh ni pomembna.

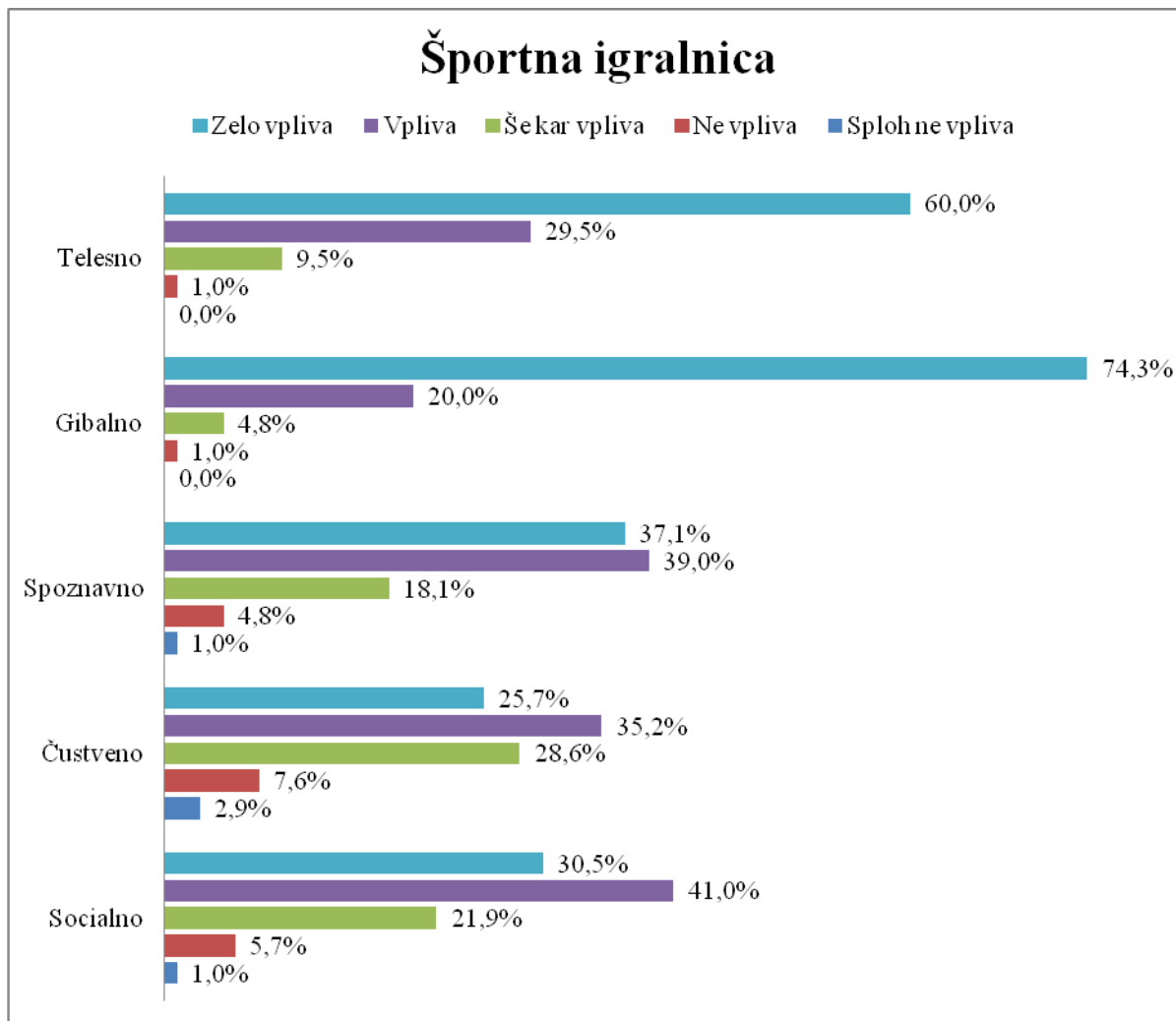
Slika 10. Pomembnost zunanjega igrišča v vrtcu.

91,4 % vprašanim staršem je zelo pomembno, da ima vrtec zunanje igrišče. Za 3,8 % staršev pa je zunanje igrišče v vrtcu pomembno (Slika 10).

Slika 11. Povprečne ocene izbranih kriterijev za zunanje igrišče.

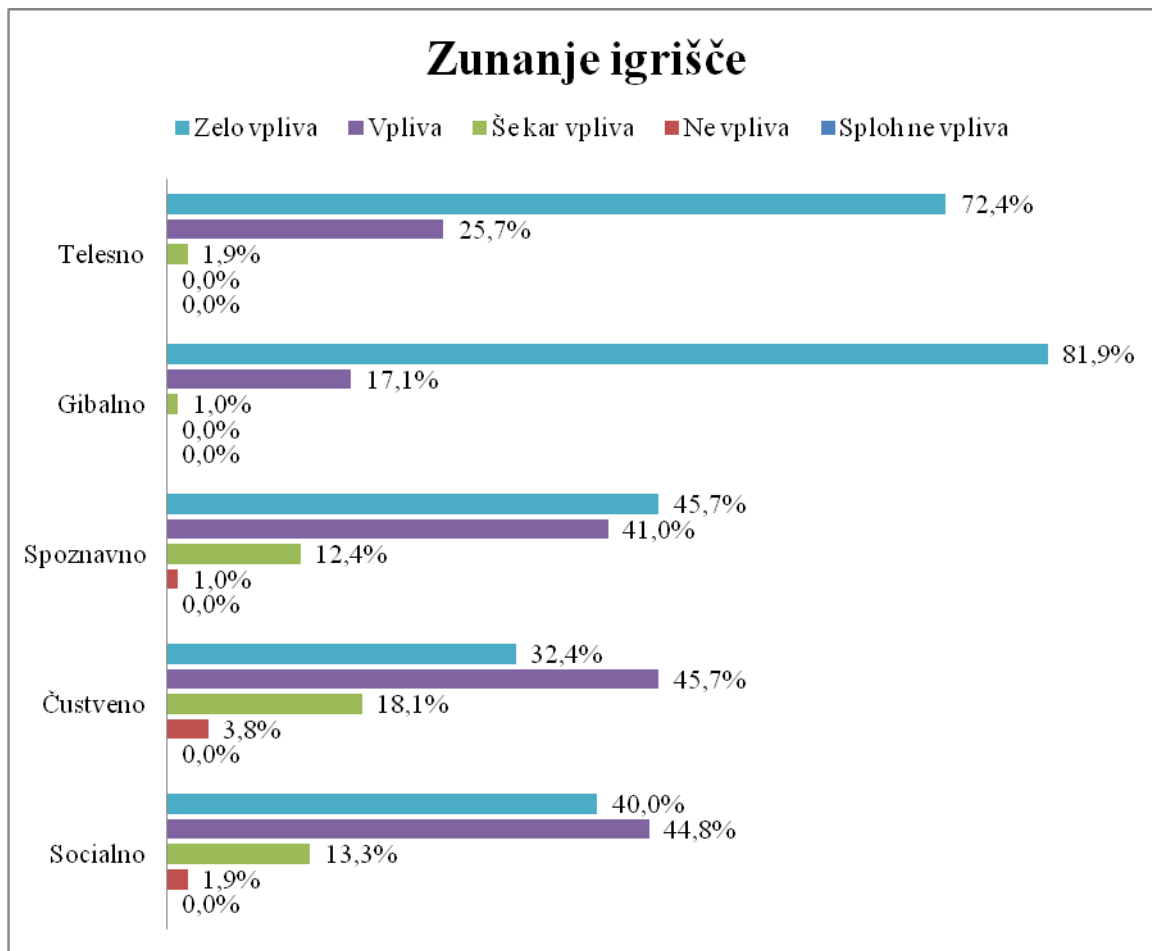
Starši so mnenja, da so pri zunanjem igrišču zelo pomembni ustrezno vzdrževanje prostora in igral (povprečna ocena 4,82), izpolnjevanje varnostnih standardov (povprečna ocena 4,81) ter uporabnost samih igral (povprečna ocena 4,78). Vizualni izgled zunanjega igrišča jim je nekoliko manj pomemben kot ostali kriteriji (povprečna ocena 3,61). Nekaterim staršem so zelo pomembni tudi drugi dejavniki (senca in bližina igrišča).

Slika 12. Vpliv izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici na posamezna področja otrokovega razvoja.

Le 1 % staršev je mnenja, da izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ne vpliva na telesno in gibalno področje otrokovega razvoja. Ostali so mnenja, da gibalna/športna dejavnost v športni igralnici še kar vpliva, vpliva ali zelo vpliva na telesno in gibalno področje otrokovega razvoja.

Največ staršev (39,0 %) je mnenja, da izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici vpliva na spoznavno področje otrokovega razvoja. Največ staršev (35,2 %) je ocenilo, da izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici vpliva na čustveno področje, 41,0 % pa, da vpliva na socialno področje otrokovega razvoja (Slika 12).

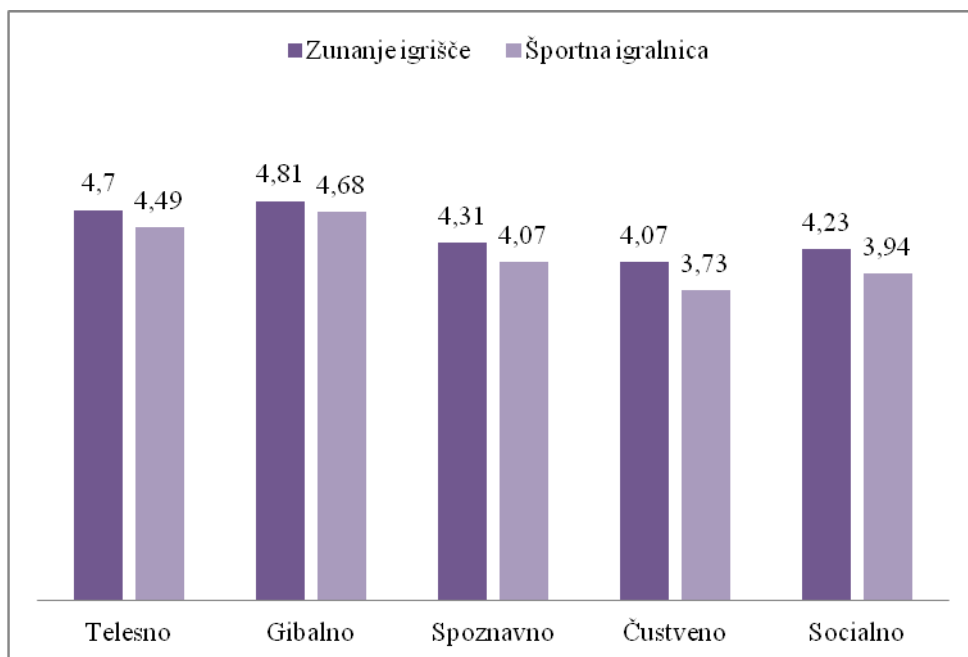

Slika 13. Vpliv izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za posamezna področja otrokovega razvoja.

81,9 % staršev je mnenja, da izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču zelo vpliva na gibalno področje otrokovega razvoja. 72,4 % jih je mnenja, da izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču zelo vpliva na telesno področje otrokovega razvoja.

86,7 % je ocenilo, da izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču vpliva ali zelo vpliva na spoznavni razvoj otroka. 45,7 % staršev je mnenja, da izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču vpliva na čustveno področje ter 44,8 % staršev, da le-ta vpliva na socialno področje otrokovega razvoja.

Noben od vprašanih staršev ni mnenja, da gibalna/športna dejavnost na zunanjem igrišču sploh ne vpliva na telesni, gibalni, spoznavni, čustveni ali socialni razvoj otroka (Slika 13).

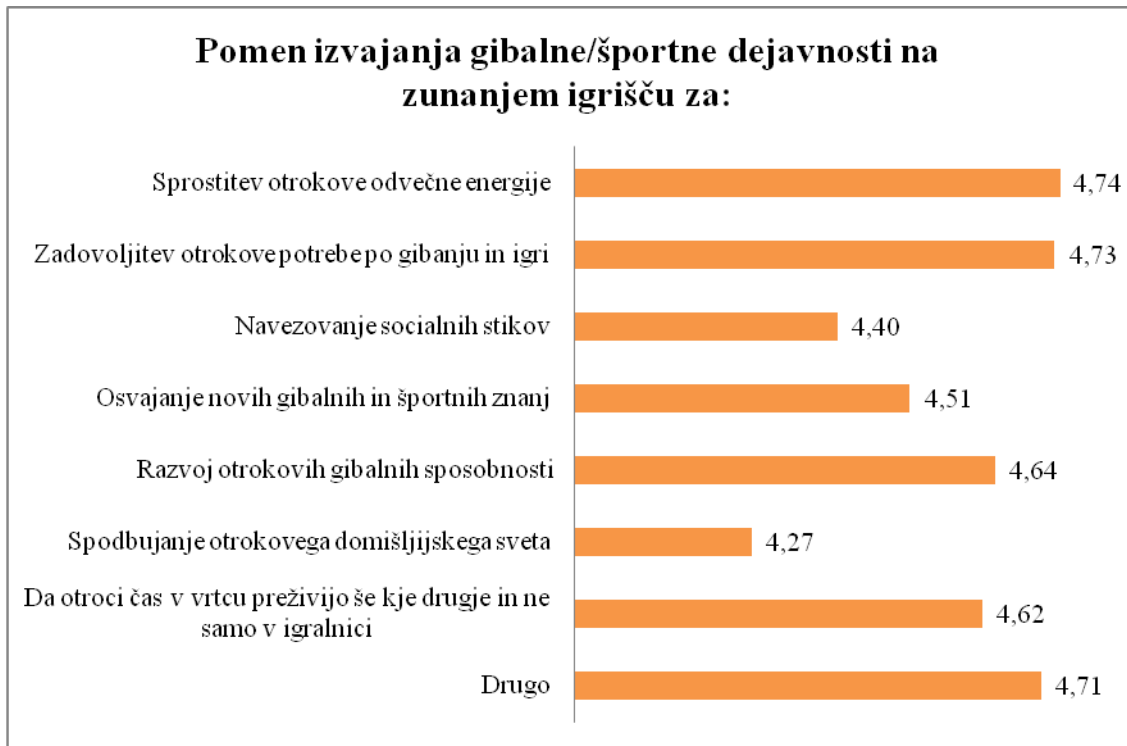
Slika 14. Primerjave povprečnih ocen vpliva izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ter na zunanjem igrišču na posamezna področja otrokovega razvoja.

S Slike 14 je razvidno, da so starši mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji vpliv kot izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici na vsa področja otrokovega razvoja. Po njihovem mnenju ima gibalna/športna dejavnost največji vpliv na gibalno in telesno področje, nekoliko manjši na spoznavno in socialno področje ter najmanjši na čustveno področje otrokovega razvoja.

Slika 15. Povprečne ocene pomena izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici za izbrane segmente otrokovega razvoja.

S Slike 15 je razvidno, da so starši mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici velik pomen za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti (povprečna ocena 4,63) ter usvajanje novih gibalnih in športnih znanj (povprečna ocena 4,47). Izvajanje gibalnih/športnih dejavnosti v športni igralnici je po njihovem mnenju pomembno tudi za zadovoljitev otrokove potrebe po gibanju in igri (povprečna ocena 4,41), za sprostitvev otrokove odvečne energije (povprečna ocena 4,39) ter da otroci čas v vrtcu preživijo še kje drugje, ne samo v igralnici (povprečna ocena 4,30). Nekoliko manjši pomen pripisujejo navezovanju socialnih stikov (povprečna ocena 3,90) ter spodbujanju otrokovega domišljjskega sveta (povprečna ocena 3,76). Nekaterim staršem je športna igralnica dobra rešitev za izvajanje gibalnih/športnih dejavnosti v primeru slabih vremenskih razmer.

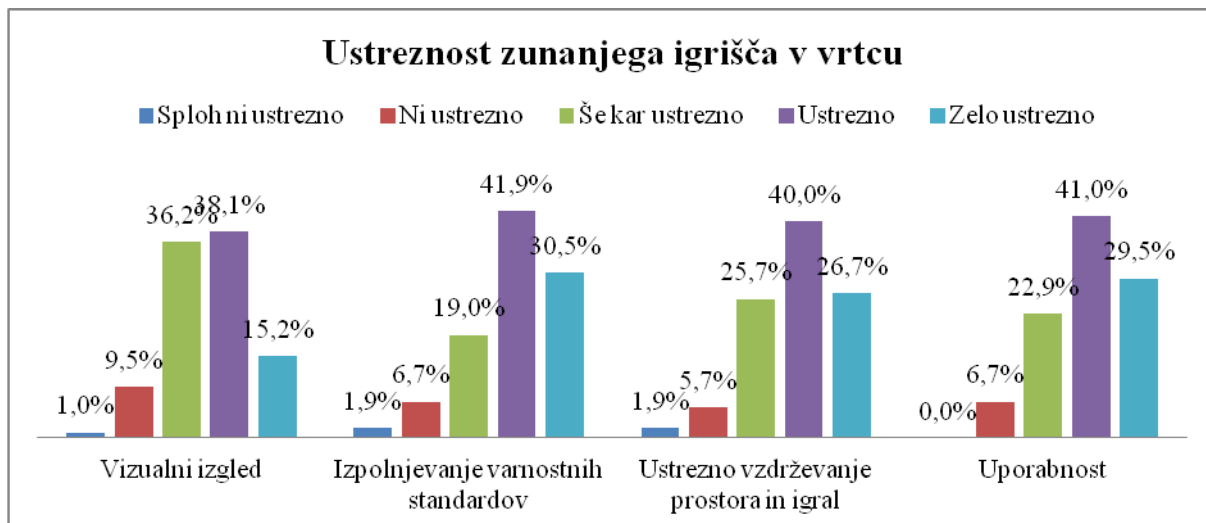
Slika 16. Povprečne ocene pomena izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za izbrane segmente otrokovega razvoja.

Slika 16 prikazuje, da so starši mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču zelo velik pomen za sprostitvev otrokove odvečne energije (povprečna ocena 4,74) ter zadovoljitev otrokove potrebe po gibanju in igri (povprečna ocena 4,73). Velik pomen pripisujejo tudi za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti (povprečna ocena 4,64) ter da otroci čas v vrtcu preživijo še kje drugje, ne samo v igralnici (povprečna ocena 4,62). Starši so mnenja, da je izvajanje gibalnih/športnih dejavnosti na zunanjem igrišču pomembno tudi za usvajanje novih gibalnih znanj (povprečna ocena 4,51), navezovanje socialnih stikov (povprečna ocena 4,40) ter za spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta (povprečna ocena 4,27). Nekaterim staršem je zunanje igrišče pomembno tudi za to, da so otroci na svežem zraku.

Slika 17. Pogostost izvajanja organizirane gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču v vrtcu.

Slika 17 prikazuje oceno pogostosti izvajanja organizirane gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču. 31,4 % vprašanih staršev je ocenilo, da njihovi otroci v vrtcu redkokdaj izvajajo organizirano gibalno/športno dejavnost na zunanjem igrišču. 30,5 % jih je ocenilo, da pogosto, 22,9 % pa, da zelo pogosto. 12,4 % staršev je ocenilo, da organizirane gibalne/športne dejavnosti ne izvajajo ter 2,9 % pa, da jih sploh ne izvajajo.

Slika 18. Ocena izpolnjevanja kriterijev za zunanja igrišča vrtcev, ki ga obiskujejo otroci anketiranih staršev.

53,3 % anketiranih staršev je ocenilo, da je vizualni izgled zunanjega igrišča v vrtcu, ki ga obiskuje njihov otrok, ustrezen. 36,2 % staršev pa je mnenja, da vizualni izgled niti ni ustrezen. 10,5 % jih meni, da vizualni izgled zunanjega igrišča vrtca, ki ga obiskuje njihov otrok, ni ustrezen (Slika 18).

72,4 % staršev je mnenja, da zunanje igrišče vrtca, ki ga obiskuje njihov otrok, ustrezno izpolnjuje varnostne standarde. 19,0 % jih je mnenja, da zunanje igrišče niti ne izpolnjuje varnostnih standardov, 6,7 % pa meni, da jih ne izpolnjujejo ter 1,9 %, da sploh ne izpolnjujejo varnostnih standardov (Slika 18).

40,0 % staršev je mnenja, da so prostor in igrala na zunanjem igrišču ustrezna, 26,7 % staršev meni, da so zelo ustrezno vzdrževana. 25,7 % jih je mnenja, da prostor in igrala niti niso ustrezno vzdrževana. 5,7 % staršev meni, da prostor in igrala na zunanjem igrišču niso ustrezno vzdrževana, 1,9 % pa, da sploh niso ustrezno vzdrževana (Slika 18).

41,0 % staršev meni, da je zunanje igrišče uporabno, 29,5 % jih meni, da je zelo uporabno. 22,9 % pa, da zunanje igrišče vrtca niti ni uporabno, 6,7 % jih meni, da ni uporabno (Slika 18). Pod drugo so starši napisali naravno senco na igrišču in da je igrišče v sklopu vrtca.

Slika 19. Ustreznost notranjega prostora za izvajanje gibalne/športne dejavnosti v vrtcu, ki ga obiskujejo otroci anketiranih staršev.

27,6 % otrok obiskuje vrtec, ki ima osrednji prostor in je opremljen z raznovrstnimi športnimi pripomočki in orodji (Slika 19). 25,7 % otrok obiskuje vrtec, kjer izvajajo gibalno/športno dejavnost v športni igralnici, ki je solidno opremljena s športnimi pripomočki in orodji. 21,0 % otrok je vključenih v vrtec, ki izvaja gibalno/športno dejavnost v osrednjem prostoru ali hodniku in sta opremljena z nekaj blazinami ter ostalimi športnimi pripomočki. 16,2 % otrok pa obiskuje vrtec, ki sploh nima ustreznega prostora za izvajanje gibalne/športne dejavnosti. Najmanj otrok (9,5 %) obiskuje vrtec, ki ima veliko športno igralnico, opremljeno z raznovrstnimi sodobnimi športnimi pripomočki in orodji.

3.2 UGOTAVLJANJE STATISTIČNO ZNAČILNIH RAZLIK

3.2.1 Mnenja staršev glede na njihovo športno aktivnost

H1: Športno aktivejši starši so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici večji vpliv na posamezna področja otrokovega razvoja kot športno manj aktivni starši.

Tabela 1

Vpliv gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici glede na športno aktivnost staršev

Področje	Pearson χ^2	
	Vrednost	Statistična značilnost
Telesno	1,802	,937
Gibalno	2,019	,918
Spoznavno	14,110	,079
Čustveno	6,581	,582
Socialno	12,138	,145

Glede na rezultate Pearsonovega χ^2 testa **prvo hipotezo zavrnamo** (Tabela 1). S 5 % tveganjem lahko trdimo, da ne obstajajo statistično značilne razlike pri mnenju staršev o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici na posamezna področja otrokovega razvoja, glede na športno aktivnost staršev.

H2: Športno aktivejši starši so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji vpliv na posamezna področja otrokovega razvoja kot športno manj aktivni starši.

Tabela 2

Vpliv gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču glede na športno dejavnost staršev

Področje	Pearson χ^2	
	Vrednost	Statistična značilnost
Telesno	8,054	,314
Gibalno	16,128	,102
Spoznavno	15,604	,631
Čustveno	11,212	,603
Socialno	13,459	,179

Glede na rezultate Pearsonovega χ^2 testa **drugo hipotezo zavrnamo** (Tabela 2). S 5 % tveganjem lahko trdimo, da ne obstajajo statistično značilne razlike pri mnenju staršev o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču na posamezna področja otrokovega razvoja, glede na športno aktivnost staršev.

Zanimale so nas tudi statistično značilne razlike med športno aktivnostjo staršev in njihovim mnenjem o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v omenjenih prostorih na izbrane segmente otrokovega razvoja.

Tabela 3

Pomen izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici glede na športno aktivnost staršev

Segment	Pearson χ^2	
	Vrednost	Statistična značilnost
Sprostitev otrokove odvečne energije	5,743	,453
Zadovoljitev otrokove potrebe po gibanju in igri	6,077	,415
Navezovanje socialnih stikov	13,136	,107
usvajanje novih gibalnih in športnih znanj	3,432	,763
Razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti	3,960	,682
Spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta	6,130	,633
Da otroci čas v vrtcu preživijo še kje drugje in ne samo v igralnici	7,964	,437

Med športno aktivnostjo staršev in njihovim mnenjem o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici za izbrane segmente otrokovega razvoja nismo ugotovili statistično značilnih razlik (Tabela 3).

Tabela 4

Pomen izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču glede na športno aktivnost staršev

Segment	Pearson χ^2	
	Vrednost	Statistična značilnost
Sprostitev otrokove odvečne energije	6,863	,143
Zadovoljitev otrokove potrebe po gibanju in igri	8,202	,084
Navezovanje socialnih stikov	5,168	,533
Usvajanje novih gibalnih in športnih znanj	7,208	,302
Razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti	8,057	,090
Spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta	4,166	,654
Da otroci čas v vrtcu preživijo še kje drugje in ne samo v igralnici	3,816	,702

Med športno aktivnostjo staršev in njihovim mnenjem o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za izbrane segmente otrokovega razvoja nismo ugotovili statistično značilnih razlik (Tabela 4).

3.2.2 Mnenja staršev glede na njihovo stopnjo izobrazbe

Tabela 5

Vpliv gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici glede na stopnjo izobrazbe

Področje	Pearson χ^2	
	Vrednost	Statistična značilnost
Telesno	7,102	,851
Gibalno	12,436	,411
Spoznavno	10,237	,854
Čustveno	25,768	,057
Socialno	21,193	,171

Iz Tabele 5 je razvidno, da med izobrazbo staršev in njihovim mnenjem o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici na posamezna področja otrokovega razvoja ni statistično značilnih razlik.

Tabela 6

Vpliv gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču glede na stopnjo izobrazbe

Področje	Pearson χ^2	
	Vrednost	Statistična značilnost
Telesno	8,054	,428
Gibalno	16,128	,041*
Spoznavno	15,604	,210
Čustveno	11,212	,511
Socialno	13,459	,337

* Povezanost je statistično značilna, kar lahko trdimo s 5 % tveganjem (2-smerna).

Ugotovili smo statistično značilno razliko med doseženo stopnjo izobrazbe staršev in njihovim mnenje o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču na

otrokovo gibalno področje (Tabela 6). Med izobrazbo staršev in ostalimi področji (telesno, spoznavno, čustveno in socialno) nismo ugotovili statistično značilnih razlik.

Tabela 7

Ocena vpliva izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču na gibalno področje glede na stopnjo izobrazbe

		Ocena vpliva na gibalno področje			Skupaj	
		3	4	5		
Izobrazba	2- ali 3-letna poklicna šola	Število	0	2	4	6
		%	0,0 %	33,3 %	66,7 %	100,0 %
	4- ali 5-letna srednja šola	Število	0	13	41	54
		%	0,0 %	24,1 %	75,9 %	100,0 %
	Višja strokovna šola	Število	1	0	9	10
		%	10,0 %	0,0 %	90,0 %	100,0 %
	Visoka strokovna šola ali univerza	Število	0	3	30	33
		%	0,0 %	9,1 %	90,9 %	100,0 %
	Magisterij ali doktorat	Število	0	0	2	2
		%	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
	Skupaj	Število	1	18	86	105
		%	1,0 %	17,1 %	81,9 %	100,0 %

S 5 % tveganjem lahko trdimo, da med doseženo stopnjo izobrazbe staršev in njihovim mnenjem o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču na gibalno področje otrokovega razvoja (0,041) obstajajo statistično značilne razlike (Tabela 6). Iz Tabele 7 je razvidno, da so starši z višjo stopnjo izobrazbe mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji vpliv na gibalno področje otrokovega razvoja kot starši z nižjo stopnjo izobrazbe.

H3: Starši z višjo stopnjo izobrazbe so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici večji pomen za izbrane segmente otrokovega razvoja.

Tabela 8

Pomen izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici glede na stopnjo izobrazbe

Segment	Pearson χ^2	
	Vrednost	Statistična značilnost
Sprostitev otrokove odvečne energije	20,678	,055
Zadovoljitev otrokove potrebe po gibanju in igri	4,980	,959
Navezovanje socialnih stikov	27,257	,039
Usvajanje novih gibalnih in športnih znanj	24,134	,406
Razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti	12,511	,020*
Spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta	14,646	,551
Da otroci čas v vrtcu preživijo še kje drugje in ne samo v igralnici	28,116	,091

* Povezanost je statistično značilna, kar lahko trdimo s 5 % tveganjem (2-smerna).

Med stopnjo izobrazbe staršev in njihovim mnenjem o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici za **razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti** (0,020) obstajajo statistično značilne razlike (Tabela 8). Med ostalimi izbranimi segmenti in izobrazbo nismo ugotovili statistično značilnih razlik.

Tabela 9

Mnenja staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti glede na njihovo stopnjo izobrazbe

		Razvoj gibalnih sposobnosti				Skupaj
		1	3	4	5	
Izobrazba	2- ali 3-letna poklicna šola	Število 0	0	4	2	6
		% 0,0 %	0,0 %	66,7 %	33,3 %	100,0 %
	4- ali 5-letna srednja šola	Število 1	2	15	36	54
		% 1,8%	3,7%	27,8%	66,7%	100,0 %
	Višja strokovna šola	Število 0	0	3	7	10
		% 0,0 %	0,0 %	30%	70 %	100,0 %
	Visoka strokovna šola ali univerza	Število 0	0	7	26	33
		% 0,0 %	0,0 %	21,2%	78,8%	100,0 %
	Magisterij ali doktorat	Število 0	0	0	2	2
		% 0,0 %	0,0 %	0 %	100,0 %	100,0 %
Skupaj	Število 1	2	29	73	105	
	% 1,0 %	1,9%	27,6 %	69,5 %	100,0 %	

Glede na rezultate Pearsonovega χ^2 testa **tretjo hipotezo delno potrdimo** (Tabela 8). S 5 % tveganjem lahko trdimo, da obstajajo statistično značilne razlike med mnenjem staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti. Starši z višjo stopnjo izobrazbe so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici večji pomen za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti kot starši z nižjo stopnjo izobrazbe (Tabela 9). Ne obstajajo pa statistično značilne razlike med mnenjem staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici in ostalimi izbranimi segmenti otrokovega razvoja in njihovo izobrazbo.

H4: Starši z višjo stopnjo izobrazbe so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji pomen za izbrane segmente otrokovega razvoja.

Tabela 10

Pomen izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču glede na stopnjo izobrazbe

Segment	Pearson χ^2	
	Vrednost	Statistična značilnost
Sprostitev otrokove odvečne energije	14,309	,074
Zadovoljitev otrokove potrebe po gibanju in igri	8,627	,375
Navezovanje socialnih stikov	7,385	,831
Usvajanje novih gibalnih in športnih znanj	5,890	,922
Razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti	33,701	,000*
Spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta	28,179	,005*
Da otroci čas v vrtcu preživijo še kje drugje in ne samo v igralnici	1,101	,520

* Povezanost je statistično značilna, kar lahko trdimo s 5 % tveganjem (2-smerna).

Med stopnjo izobrazbe staršev in njihovim mnenjem o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za **razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti** (0,000) ter za **spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta** (0,005) obstajajo statistično značilne razlike (Tabela 10). Med ostalimi segmenti in izobrazbo nismo ugotovili statistično značilnih razlik.

Tabela 11

Mnenja staršev o pomenu zunanjega igrišča za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti glede na njihovo stopnjo izobrazbe

		Razvoj gibalnih sposobnosti			Skupaj	
		3	4	5		
Izobrazba	2- ali 3-letna poklicna šola	Število	0	3	3	6
		%	0,0 %	50,00 %	50,00 %	100,0 %
	4- ali 5-letna srednja šola	Število	1	24	29	54
		%	1,9 %	44,4 %	53,7 %	100,0 %
	Višja strokovna šola	Število	0	2	8	10
		%	0,0 %	20,0 %	80,0 %	100,0 %
	Visoka strokovna šola ali univerza	Število	0	6	27	33
		%	0,0 %	18,2 %	81,8 %	100,0 %
	Magisterij ali doktorat	Število	0	0	2	2
		%	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
	Skupaj	Število	1	35	68	105
		%	1,0 %	33,3 %	65,7 %	100,0 %

Glede na rezultate iz Tabele 10 lahko s 5 % tveganjem trdimo, da obstajajo statistično značilne razlike med mnenjem staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti glede na izobrazbo staršev. Starši z višjo stopnjo izobrazbe pripisujejo zunanjemu igrišču večji pomen za razvoj otrokovih gibalnih kot starši z nižjo stopnjo izobrazbe (Tabela 11).

Tabela 12

Mnenja staršev o pomenu zunanjega igrišča za spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta glede na njihovo stopnjo izobrazbe

		Spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta				Skupaj
		2	3	4	5	
Izobrazba	2- ali 3-letna poklicna šola	Število 2	0	2	2	6
		% 33,3 %	0,0 %	33,3 %	33,3 %	100,0 %
	4- ali 5-letna srednja šola	Število 0	12	21	21	54
		% 0,0 %	22,2 %	38,9 %	38,9 %	100,0 %
	Višja strokovna šola	Število 2	1	2	5	10
		% 20,0 %	10,0 %	20,0 %	50,0 %	100,0 %
	Visoka strokovna šola ali univerza	Število 0	2	10	21	33
		% 0,0 %	6,1 %	30,3 %	63,6 %	100,0 %
	Magisterij ali doktorat	Število 0	0	1	1	2
		% 0,0 %	0,0 %	50,0 %	50,0 %	100,0 %
Skupaj	Število 4	15	36	50	105	
	% 3,9 %	14,2 %	34,3 %	47,6 %	100,0 %	

Ugotovili smo tudi statistično značilne razlike med izobrazbo staršev in njihovim mnenjem o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za spodbujanje otrokovega domišljije. Na podlagi 5 % tveganja lahko trdimo, da starši z višjo stopnjo izobrazbe pripisujejo zunanjemu igrišču večji pomen za spodbujanje njihove domišljije kot starši z nižjo stopnjo izobrazbe (Tabela 12).

Glede na rezultate Pearsonovega χ^2 testa lahko **četrto hipotezo delno potrdimo** (Tabele 10, 11 in 12). Starši z višjo stopnjo izobrazbe pripisujejo zunanjemu igrišču večji pomen za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti ter za spodbujanje njihove domišljije kot starši z nižjo stopnjo izobrazbe. Med ostalimi segmenti in izobrazbo nismo ugotovili statistično značilnih razlik.

4 RAZPRAVA

Gibalne/športne dejavnosti so za predšolskega otroka izrednega pomena, saj prispevajo k njegovemu celovitemu razvoju. Otroku je potrebno od rojstva dalje nuditi najrazličnejše gibalne/športne izkušnje, ga pravilno vzgajati, da bo lahko te izkušnje sam nadgrajeval in živel v zdravem športnem duhu, tudi v starejših letih. Ker otroci vse več časa preživijo v vrtcu, je za njihov celostni razvoj pomembno, da ima vrtec ustrezno zunanje igrišče in športno igralnico ter kakovostne in raznovrstne športne pripomočke, igrala in orodja, ki otrokom omogočajo pridobivanje pestrih in raznovrstnih izkušenj.

V našo raziskavo smo zajeli 105 staršev otrok, ki obiskujejo javni vrtec na območju Republike Slovenije. Spletni vprašalnik je vseboval 17 vprašanj in na podlagi njihovih odgovorov smo analizirali njihovo mnenje o pomenu ustrezne športne igralnice in zunanjega igrišča za otrokov celostni razvoj glede na njihovo stopnjo izobrazbe ter glede na njihovo športno aktivnost.

Najprej smo anketirance spraševali po spolu, starosti, starosti otroka, stopnji izobrazbe, športni aktivnosti in okolju bivanja. Pri tem je bilo zanimivo, da je vprašalnik reševalo 70,5 % žensk. Največ anketiranih staršev je starih med 30 in 39 let. Povprečna starost otroka pa je tri leta in pol. Glede na analizo anket imajo starši najpogosteje dokončano 4- ali 5-letno srednjo šolo (51,4 %) ter visoko strokovno šolo ali univerzo (31,4 %).

Ena tretjina staršev (34,3 %), zajetih v raziskavo, je redno športno aktivnih najmanj 2-krat na teden po 30 minut. Nekaj več kot polovica staršev (58,1 %) je občasno športno aktivna. Športno neaktivnih je 7,6 % anketiranih staršev. Raziskava SJM 2008 (Slovensko javno mnenje) je zajela vprašanje o pogostosti športne aktivnosti in pokazala, da je približno 33 % prebivalcev Republike Slovenije športno dejavnih vsaj 2- do 3-krat tedensko (redno) (Sila, 2010).

Sledil je sklop vprašanj, ki se je nanašal na pomen in vpliv izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ter na zunanjem igrišču na otrokov razvoj, na njegova posamezna področja ter na nekatere izbrane vidike. Starši so na vprašanja, kjer smo jih

spraševali po oceni, odgovarjali s petstopenjsko lestvico, kjer ocena 1 pomeni sploh ne/ni pomembno/vpliva/ustrezno, ocena 5 pa pomeni zelo pomembno/vpliva/ustrezno.

Starši se zavedajo vpliva izvajanja gibalne/športne dejavnosti na otrokov razvoj. Tako je 62,9 % staršev ocenilo, da ima zelo velik vpliv, 34,4 % pa, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti vpliv na otrokov razvoj, povprečna ocena vpliva gibalne/športne dejavnosti na otrokov razvoj znaša 4,6. Do podobnih rezultatov je prišla Zajčeva (2009). Ugotovila je, da se starši zavedajo pomena gibalne/športne dejavnosti svojih 4- do 6-letnih otrok. Na petstopenjski lestvici so vpliv gibalne/športne dejavnosti na otrokov razvoj ocenili s povprečno oceno 4,7.

Različni avtorji poudarjajo, da predstavljajo gibalne/športne dejavnosti v predšolskem obdobju pomemben segment v otrokovem razvoju. Še posebej pa poudarjajo, da je pomembno, da so gibalne/športne dejavnosti sistematično načrtovane, upoštevajo celostnost razvoja predšolskega otroka, so privlačne in domiselne ter da otroci ob njih uživajo in si gradijo pozitivne izkušnje. Z gibalnimi/športnimi dejavnostmi v vrtcu ne vplivamo samo na gibalni razvoj otrok, ampak krepimo tudi imunski sistem, ohranjamo zdravje ter dobro počutje otrok (Videmšek in Visinski, 2001; Videmšek in Jovan, 2002; Završnik in Pišot, 2005; Videmšek in Pišot, 2007; Zajec, 2009).

Glede na rezultate raziskave lahko trdimo, da anketirani starši pripisujejo nekoliko večji vpliv in pomen izvajanju gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za otrokov razvoj kot pa športni igralnici (Slika 8). Vpliv izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču na otrokov razvoj so na petstopenjski lestvici ocenili s povprečno oceno 4,5. Nekoliko manjši vpliv (povprečna ocena 3,98) na otrokov razvoj pa pripisujejo izvajanju gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici. Prvi razlog za razliko v povprečni oceni lahko iščemo pri normativnih in minimalnih zahtevah za prostor in opremo vrta, ki določajo, da je zunanje igrišče obvezno, športna igralnica pa ne. Tako športno igralnico nekako zapostavijo in ji pripišejo manjši pomen. Saj nekateri razmišljajo tako, da kar ni obvezno, pač ni tako pomembno. Drugi razlog pa je ta, da je zunanje igrišče pogosteje del sošeske, kjer živijo starši z otroki, kot pa športna igralnica. Tako imajo starši več izkušenj z zunanjim igriščem, s

športno igralnico pa malokdo, saj so le-te v slovenskem prostoru bolj izjema kot pravilo (Videmšek in Pišot, 2007).

Zanimalo nas je tudi, kako pomembno se staršem zdi, da ima vrtec športno igralnico in zunanje igrišče. Več kot polovici staršev (55,2 %) je zelo pomembno, da ima vrtec športno igralnico ter 91,4 % staršev je zelo pomembno, da ima vrtec zunanje igrišče. Že samo zavedanje staršev o pomenu teh dveh prostorov v vrtcu za otrokov celostni razvoj je prvi korak k izboljšanju trenutnih prostorskih razmer v vrtcih, ki se od vrtca do vrtca razlikujejo, vendar so v večini slaba.

Starše smo tudi povprašali o ustreznosti notranjega prostora v vrtcu, ki ga obiskuje njihov otrok, kjer izvajajo gibalne/športne dejavnosti. Glede na to, da se več kot polovici staršev zdi zelo pomembno ter četrtini pomembno, da ima vrtec športno igralnico, bi bilo smiselno pričakovati, da bo odstotek staršev podoben tudi pri tem vprašanju. Vendar ni tako. Samo 35,2 % staršev je ocenilo, da ima vrtec, ki ga obiskuje njihov otrok, športno igralnico, od tega jih je 9,5 % ocenilo, da ima vrtec veliko športno igralnico, ki je opremljena z veliko raznovrstnimi sodobnimi športnimi pripomočki in orodji. 48,6 % staršev je ocenilo, da gibalne/športne dejavnosti izvajajo v osrednjem prostoru, kar 16,2 % staršev pa, da za izvajanje gibalne/športne dejavnosti v vrtcu, ki ga obiskuje njihov otrok, nimajo ustreznega prostora. Razlike v rezultatih lahko iščemo v tem, da delež vključenosti otrok v vrtec iz leta v leto narašča (npr. 54,2 % v šolskem letu 1998/99; 57,1 % v letu 2002/2003; 70 % v letu 2008/2009 ter 75 % v letu 2010/2011) in je tako posledično težko dobiti mesto v vrtcu, predvsem v prvem starostnem obdobju. Staršem je tako najbolj pomembno to, da njihov otrok dobi mesto v vrtcu, bolj kot to, ali ima vrtec ustrezno športno igralnico in zunanje igrišče. Tako je kakovost predšolske vzgoje nekoliko potisnjena na stranski tir.

Raziskave na področju prostorskih in materialnih pogojev v vrtcu predstavljajo še nekoliko drugačno stanje. Boldinova (2008), Žnidaršič (2009) in Bergantova (2009) so v svojih raziskavah ugotovili, da je športna igralnica v vrtcu bolj izjema kot pravilo. Do nekoliko boljših ugotovitev je prišla Zajčeva (2009), ki je ugotovila, da ima od 36 vrtcev več kot polovica (61,6 %) poseben prostor (športno igralnico), ki je namenjen izključno

gibalnim/športnim dejavnostim, vendar pa ta prostor ni najpogostejši za izvajanje gibalne/športne dejavnosti, ampak sta to igralnica in večnamenski (osrednji) prostor.

Starše smo spraševali tudi o vplivu uporabe športnih pripomočkov in igral pri izvajanju gibalne/športne dejavnosti za otrokov razvoj. Njihov vpliv so starši na petstopenjski lestvici ocenili s povprečno oceno 4,27. Za kakovostno izvajanje gibalne/športne dejavnosti v vrtcu je poleg ustreznih prostorov za izvajanje potrebno zagotoviti tudi dovolj kakovostnih športnih pripomočkov, orodij in igral. Čeprav so minimalne zahteve za športne pripomočke in igrala dokaj skope, sta Videmškova in Jovanova (2002) predlagali še dodatne priporočljive športne pripomočke in igrala.

Različni avtorji (Boldin, 2008; Žnidaršič, 2008; Bergant, 2009; Grižančič, 2009 in Zajec, 2009) so v raziskavah ugotovili, da je opremljenost vrtcev z različnimi športnimi pripomočki zadovoljiva. Vsi poudarjajo, da se stanje od vrtca do vrtca razlikuje v prid različnim pripomočkom in orodjem. Vsi avtorji ugotavljajo, da vrtcem manjkajo predvsem večja gimnastična orodja in oprema za alpsko in nordijsko smučanje. Razloge lahko iščemo v zahtevnosti uporabe ter dodatnem znanju.

Raziskava Zajčeve (2009) kaže na povezanost med številom športnih pripomočkov doma in številom različnih športov, ki jih goji posameznik. Tisti otroci, ki imajo več različnih športnih pripomočkov, se statistično značilno več ukvarjajo z več različnimi gibalnimi/športnimi dejavnostmi, kar pa ne velja za pogostost njihove uporabe.

Starše smo spraševali tudi po oceni izbranih kriterijev, ki se nanašajo na zunanje igrišče vrtca, ki ga obiskuje njihov otrok. Več kot dve tretjini staršev je mnenja, da je zunanje igrišče vrtca, ki ga obiskuje njihov otrok, ustrezno vzdrževan in da igrala izpolnjujejo varnostne standarde. Staršem se zdi zelo pomembno, da so prostor in igrala na zunanjem igrišču ustrezno vzdrževana (povprečna ocena 4,81), da igrala izpolnjujejo varnostne standarde (povprečna ocena 4,81) ter da so igrala uporabna (povprečna ocena 4,78).

Raziskave na področju zunanjih igrišč v vrtcu so nekoliko bolj spodbudna, kot na področju športnih igralnic. Boldinova (2008), Bergantova (2009) in Žnidaršič (2008) so ugotovili, da so

zunanja igrišča vrtcev primerno opremljena. Vsi so prišli do podobnega zaključka, da ima večina vrtcev na zunanjem igrišču šest ali več različnih igral. Razlikujejo se le v tem, da so nekatera igrala nova in posodobljena, na nekaterih zunanjih igriščih pa so stara in potrebna obnove. Do podobnih ugotovitev so prišli Zajčeva idr. (2010), ki so ugotovili, da ima dobra polovica vrtcev (55,6 %) zajetih v raziskavo na zunanjem igrišču sodobna igrala, 36,1 % vrtcev potrebuje posodobitev športnih igral, saj so trenutna stara in potrebna obnove. 8 % vrtcev pa nujno potrebuje obnovo obstoječih športnih igral.

Ker je varnost otrok na prvem mestu, so na Ministrstvu za šolstvo in šport leta 2010 dopolnili Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca z novim dodatnim členom, ki določa vzdrževanje in pregled zunanjega igrišča in igral. Kosijeva (2009) je ugotovila, da se igrala v vrtcih v Pomurju redno pregledujejo in vzdržujejo, a starejša nimajo testov.

Zanimala nas je tudi pogostost izvajanja organizirane gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču. Starši so ocenili, da njihovi otroci v vrtcu redko do pogosto (povprečna ocena 3,58) izvajajo organizirane gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču. Zajčeva idr. (2010) so ugotovili, da se za izvajanje gibalne/športne dejavnosti pogosteje uporablja okolica vrtca z igrali kot okolica vrtca brez igral. Okolico vrtca z igrali za izvajanje gibalne/športne dejavnosti redno uporablja 47,1 %, pogosto 38,2 %, redko pa 14,7 % vrtcev. Napake staršev pri odgovarjanju je mogoče iskati v napačnem razlaganju besede organizirana gibalna/športna dejavnost, ki je mišljena kot vodena izbrana dejavnost z določenim namenom in ciljem, ne pa kot prosta igra otrok.

Glede na to, da veliko avtorjev poudarja soodvisnost posameznih področij otrokovega razvoja, nas je zanimalo tudi mnenje staršev o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici in na zunanjem igrišču na posamezna področja otrokovega razvoja (telesno, gibalno, spoznavno, čustveno in socialno področje). Straši so z višjo povprečno oceno ocenili vpliv izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču kot v športni igralnici na vsa področja otrokovega razvoja. Res je, da so razlike pri povprečni oceni vpliva na gibalno in telesno področje razvoja manjše v primerjavi s povprečnimi ocenami vpliva na spoznavno, socialno in čustveno področje. Razlog lahko iščemo v tem, da starši športno igralnico vidijo

kot telovadnico, prostor, kjer si otroci pridobivajo nova športna znanja, razvijajo gibalne sposobnosti in spretnosti. Zunanje igrišče pa bolj kot prostor za sproščeno in spontano igro, kjer ob gibalni dejavnosti pogosteje prihaja do različnih spontanih interakcij s sovrstniki ter tako do večjega vpliva na ostala področja otrokovega razvoja. Vendar lahko z ustrezno izbiro dejavnosti tudi v športni igralnici vplivamo na ostala področja otrokovega razvoja. Še učinkoviteje pa v povezavi z ostalimi področji dejavnosti v vrtcu. Poudarek je predvsem na povezovanju dejavnosti različnih področij, saj je za predšolskega otroka posebej značilno, da so soodvisni in med seboj povezani tudi vidiki otrokovega razvoja – načelo horizontalne povezanosti (Kurikulum za vrtce, 1999).

Podatki raziskave specialnega Eurobarometra so pokazali, da sta pogostost ukvarjanja s športno aktivnostjo ter dosežena stopnja izobrazbe povezana, saj naj bi se ljudje z višjo izobrazbo bolj zavedali gibalne dejavnosti (Sport and Physical Activity, 2011). Zato nas je zanimalo tudi, ali sta dosežena stopnja izobrazbe staršev ter pogostost ukvarjanja s športno aktivnostjo statistično značilno povezana z njihovim mnenjem o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici in na zunanjem igrišču na posamezna področja otrokovega razvoja.

S Pearsonovim χ^2 testom smo ugotovili, da ne obstajajo statistično značilne razlike med pogostostjo ukvarjanja s športno aktivnostjo in mnenjem staršev o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici na posamezna področja otrokovega razvoja. Našo **prvo hipotezo** smo **zavrnil**.

Na podlagi Pearsonovega χ^2 testa smo ugotavljali statistično značilne razlike med pogostostjo ukvarjanja s športno aktivnostjo staršev in njihovim mnenjem o vplivu izvajanja na zunanjem igrišču na posamezna področja otrokovega razvoja. Tudi **drugo hipotezo** smo **zavrnil**, saj ne obstajajo statistično značilne razlike med športno aktivnostjo staršev in njihovim mnenjem o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču na posamezna področja otrokovega razvoja.

Številne raziskave avtorjev (Gabrijelčič Blenkuš, 2005; Videmšek, Pogelšek, Karpljuk, Štihec in Zajec, 2006; Soup, Gattshall, Dandamudi in Estabrooks, 2008) potrjujejo, da je stopnja

športne aktivnosti staršev (poleg ostalih okoljskih dejavnikov) pomembna pri oblikovanju aktivnega življenjskega sloga in da starši pri tem pogosto odigrajo pomembno vlogo.

Zanimalo nas je tudi, ali obstajajo statistično značilne razlike med izobrazbo staršev ter njihovim mnenjem o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ter na zunanjem igrišču na posamezna področja otrokovega razvoja. S Pearsonovim χ^2 testom smo ugotovili, da so med doseženo stopnjo izobrazbe staršev in njihovim mnenjem o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču na gibalno področje otrokovega razvoja statistično značilne razlike. Starši z višjo stopnjo izobrazbe so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji vpliv na gibalno področje otrokovega razvoja kot starši z nižjo stopnjo izobrazbe. Med izobrazbo staršev in ostalimi področji (telesno, spoznavno, čustveno in socialno) nismo ugotovili statistično značilnih razlik.

Zanimalo nas je tudi mnenje staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici in na zunanjem igrišču na izbrane segmente otrokovega razvoja. Pričakovati je bilo, da bodo starši z najvišjo povprečno oceno ocenili pomen izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti ter za usvajanje novih gibalnih znanj. Pomen izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču pa za sprostitev otrokove odvečne energije ter za zadovoljitev otrokove potrebe po gibanju in igri. Nismo pa pričakovali, da bodo razlike v povprečnih ocenah istih vidikov med športno igralnico in zunanjim igriščem tako velike. Starši so skoraj vse vidike izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ocenili z nižjo povprečno oceno kot posamezne vidike izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za otrokov razvoj. Pričakovali smo tudi nižjo povprečno oceno pri dveh vidikih (navezovanje socialnih stikov ter spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta). To pa zato, ker na ta dva vidika lahko vplivamo tudi z drugimi sredstvi. Z gibalnimi/športnimi dejavnostmi prikrito vplivamo tudi na ostala otrokova področja (čustveno, socialno in spoznavno).

Spraševali smo se tudi, ali na mnenje staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ter na zunanjem igrišču za izbrane segmente otrokovega razvoja vpliva njihova izobrazba ter športna aktivnost.

S Pearsonovim χ^2 testom smo ugotovili, da obstajajo statistično značilne razlike med stopnjo izobrazbe staršev in njihovim mnenjem o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v **športni igralnici za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti**. Na podlagi teh rezultatov lahko trdimo, da se mnenje staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti razlikuje glede na njihovo stopnjo izobrazbe. Starši z višjo stopnjo izobrazbe so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici večji pomen za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti kot starši z nižjo stopnjo izobrazbe. **Tretjo hipotezo delno potrdimo**, saj smo ugotovili statistično značilne razlike med izobrazbo staršev in razvojem otrokovih gibalnih sposobnosti. Med ostalimi šestimi izbranimi segmenti in izobrazbo staršev ni statistično značilnih razlik.

Lobenweinova (2010) je v svoji raziskavi zajela tri vrtce, izmed katerih ima samo en osrednji (večnamenski) prostor, druga dva pa ne. Ugotovila je, da so otroci iz vrtca, ki ima osrednji prostor in v njem redno izvajajo gibalne/športne dejavnosti, dosegli pri testih gibalnih znanj bistveno boljše rezultate kot otroci iz vrtca, ki osrednjega prostora nimajo.

S Pearsonovim χ^2 testom smo preverjali tudi statistično značilno razliko med doseženo stopnjo izobrazbe staršev ter njihovim mnenjem o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za izbrane segmente posameznih področij otrokovega razvoja. Ugotovili smo, da obstajajo statistično značilne razlike med izobrazbo staršev in njihovim mnenjem o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za **razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti** ter za **spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta**. **Četrto hipotezo delno potrdimo**. Mnenja staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti ter za spodbujanje otrokove domišljije se razlikujejo glede na njihovo stopnjo izobrazbe. Starši z višjo stopnjo izobrazbe so mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču večji pomen za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti in za razvoj domišljije kot starši z nižjo stopnjo izobrazbe. Med ostalimi segmenti posameznih področij otrokovega razvoja in izobrazbo staršev ni statistično značilnih razlik.

Iz rezultatov lahko sklepamo tudi, da so starši z višjo stopnjo izobrazbe bolj seznanjeni s potekom otrokovega razvoja ter tako pripisujejo gibalni/športni dejavnosti na zunanjem

igrišču večji pomen za razvoj otrokove domišljije. Kompleksna igrala so na zunanjem igrišču skonstruirana tako, da otroci z lastno domišljijo iščejo svoje načine in poti za rešitev različnih gibalnih nalog (Videmšek, Hosta, Bučar Pajek in Čuk, 2007).

Dobljeni rezultat lahko navežemo tudi na rezultat enega izmed prejšnjih vprašanj. Pearsonov χ^2 test je pokazal statistično značilno razliko med stopnjo izobrazbe staršev ter njihovim mnenjem o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču na otrokov gibalni razvoj. Tako lahko sklepamo, da so starši z višjo stopnjo izobrazbe bolj seznanjeni s potekom gibalnega razvoja predšolskih otrok ter se tako zavedajo dejstva, da se določene gibalne sposobnosti v največji meri razvijajo prav v predšolskem in zgodnjem šolskem obdobju ter da se optimalno ne razvijejo nenačrtovano, ampak je njihov razvoj odvisen od sistematične in načrtovane gibalne/športne dejavnosti v ustreznem prostoru ter ob uporabi ustreznih pripomočkov in igral. Vendar tu ne gre za trening, ampak se gibalne sposobnosti otrok razvijajo s pestrimi vsebinami in metodami, ki so primerne in zanimive predšolskim otrokom.

Ne nazadnje lahko razloge iščemo tudi v tem, da nekateri starši, predvsem tisti z nižjo stopnjo izobrazbe, niso seznanjeni s terminom gibalne sposobnosti otrok. Glede na to, da se v obdobju otroštva nekatere strukture osrednjega živčnega sistema, ki so odgovorne tudi za motoriko, še vedno razvijajo. Številne študije (Strel in Šturm, 1981; Rajtmajer in Proje, 1990; Rajtmajer, 1993, 1994, 1997; Videmšek in Cemič, 1991; Videmšek, 1996; Planinšec, 1995; Pišot, 1997; Pišot in Planinšec, 2005; Bala in Popovič, 2007; Vehovar, 2009, v Zajec 2009) so pokazale, da pri predšolskih otrocih težko natančno opredelimo gibalne sposobnosti, vendar pa na podlagi izsledkov lahko trdimo, da je latentni prostor motorike mlajših otrok že delno diferenciran, vendar veliko manj kot pri odraslih. Rezultati kažejo, da nastajajo razlike predvsem v koordinaciji, saj je večina gibalnih nalog za otroke koordinacijsko zahtevna. Vrtci, ki vpeljujejo sodelovanje športnega pedagoga in vzgojiteljice, zagotavljajo kakovosten pristop k vodenju gibalnih športnih dejavnosti, ustrezno varnost in omogočajo uresničevanje zastavljenih ciljev kurikula za vrtce (Zajec, 2009). Zajčeva je še ugotovila, da kar 54,2 % staršev meni, da bi bilo dobro, če bi gibalne/športne dejavnosti v vrtcu vodil športni pedagog, usposobljen za športno vzgojo v vrtcu, 21,9 % vzgojiteljica in le 1,4 % športni pedagog in vzgojiteljica skupaj.

Za otrokov razvoj bi bilo najbolje, da bi vsak vrtec imel ustrezno športno igralnico opremljeno z raznovrstnimi pripomočki in orodji, ustrezno zunanje igrišče s sodobnimi igrali ter zaposlenega športnega pedagoga. Vendar že en sam izpolnjen zgoraj naštetih pogojev predstavlja nadstandard. Zato je treba poiskati druge finančne vire, kot so sredstva lokalnega proračuna, prispevek staršev, sofinanciranje Ministrstva za šolstvo in šport, zasebniki itd.

5 SKLEP

Namen diplomskega dela je bil ugotoviti mnenja staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ter zunanjem igrišču za otrokov razvoj. Torej kakšno je njihovo mnenje o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ter na zunanjem igrišču na telesno, gibalno, spoznavno, čustveno in socialno področje otrokovega razvoja, kakšno je mnenje staršev o izvajanju gibalne/športne dejavnosti v teh dveh prostorih na izbrane segmente otrokovega razvoja, kako pomembno se jim zdi, da ima vrtec zunanje igrišče in športno igralnico, pogostost izvajanja organizirane gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču ter ustreznost športne igralnice in zunanjega igrišča v vrtcu, ki ga obiskuje njihov otrok.

V raziskavo smo vključil 105 anketirancev, staršev otrok, ki obiskujejo javne vrtece. Spletni anketni vprašalnik je bil objavljen na spletnih forumih ali poslan po elektronski pošti. Dobljene rezultate smo analizirali s pomočjo računalniškega programa Microsoft Office Excel 2007 in statističnim programom SPSS 17.0. Podatke smo predstavili v obliki histogramov, tortnih grafikonov in tabel ter preverili statistično značilnost določenih trditev s Pearsonovim χ^2 testom na podlagi 5 % tveganja.

V prihodnje bi lahko zajeli večje reprezentativni vzorec staršev in bi primerjali mnenja med posameznimi regijami v Sloveniji. Tako bi lahko raziskali tudi razlike med mnenji staršev glede na regijo, gibalno/športno aktivnost celotne družine ter mogoče tudi glede na zasedenost vrtcev v njihovem kraju.

Glede na problem in predmet raziskave smo si zastavili nekaj ciljev, ki bi ustvarili celotno predstavo o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v ustrezni športni igralnici in na zunanjem igrišču za otrokov celostni razvoj ter problematiko, ki se pojavlja na tem področju.

Po rezultatih raziskave je sicer zaznati, da se starši zavedajo pomena izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici in na zunanjem igrišču ter pomena uporabe športnih pripomočkov in igral. Vendar je stanje v vrtcih nekoliko drugačno. Športno igralnico ima le

ena tretjina vrtcev, ki jih obiskujejo otroci anketiranih staršev. Boljše stanje je pri zunanjih igriščih, saj naj bi bila le-ta po mnenju staršev ustrezno vzdrževana, igrala pa izpolnjujejo varnostne standarde. To stanje lahko pripišemo dopolnitvi Pravilnika o normativnih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca iz leta 2010. Ravnatelj je odgovoren za izvajanje programa pregledov igral in igrišča ter njihovo vzdrževanje.

Starši pripisujejo večji vpliv izvajanju gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču na vseh področjih otrokovega razvoja kot izvajanju gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici. Prav tako tudi pripisujejo večji pomen zunanjemu igrišču za razvoj nekaterih izbranih segmentov otrokovega razvoja kot pa športni igralnici.

Zastavili smo si štiri hipoteze, ki smo jih preverjali s Pearsonov χ^2 testom. Pri prvi hipotezi smo ugotavljali statistično značilne razlike med športno aktivnostjo staršev in njihovim mnenjem o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici na posamezna področja otrokovega razvoja. Pri prvi hipotezi nismo ugotovili statistično značilni razlik, zato smo jo zavrnili. Prav tako smo zavrnili drugo hipotezo, kjer smo preverjali statistično značilne razlike med športno aktivnostjo staršev ter njihovim mnenjem o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču na posamezna področja otrokovega razvoja. Tako lahko trdimo, da se mnenje staršev o vplivu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici ter na zunanjem igrišču na telesno, gibalno, spoznavno, čustveno in socialno področje otrokovega razvoja ne razlikuje glede na njihovo pogostost športnega udejstvovanja.

Zanimalo nas je tudi, ali med doseženo stopnjo izobrazbe staršev in njihovim mnenjem o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti v izbranih prostorih za izbrane segmente otrokovega razvoja obstajajo statistično značilne razlike. Tretjo hipotezo smo delno potrdili. Trdimo lahko, da so starši z višjo stopnjo izobrazbe mnenja, da ima izvajanje gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici večji pomen za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti kot starši z nižjo stopnjo izobrazbe. Razlike med izobrazbo staršev in ostalimi izbranimi segmenti niso statistično značilne. Prav tako smo hipotezo štiri delno potrdili. Obstajajo statistično značilne razlike med mnenjem staršev o pomenu izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti ter za spodbujanje otrokove domišljije glede na njihovo doseženo stopnjo izobrazbe. Tako lahko trdimo, da se mnenje staršev o pomenu

izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti ter za spodbujanje otrokove domišljije razlikuje glede na njihovo doseženo izobrazbo. Starši z višjo stopnjo izobrazbe pripisujejo večji pomen izvajanju gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču za razvoj gibalnih sposobnosti ter razvoju otrokove domišljije. Med izobrazbo in ostalimi izbranimi segmenti otrokovega razvoja nismo ugotovili statistično značilnih razlik.

Velikokrat preberemo, da sta gibanje in igra otrokovi osnovni potrebi in pravici. Ker pa se otroci sami ne morejo učinkovito zavzemati za svoje pravice, je dolžnost staršev, strokovnih delavcev in širše javnosti, da jim to omogočimo ter jim zagotovimo ustrezno okolje, kjer bodo lahko zadovoljevali svoje potrebe in pravice ter se tako razvili v kompetentne odrasle osebe.

6 LITERATURA

- Bergant, M. (2009). *Športne dejavnosti predšolskih otrok in materialni pogoji za športne aktivnosti v vrtcih Braslovče, Vranksko in Polzela*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Blagajac, S. (1995). *Igra mi je hrana – metodika fizičnega vaspitanja dece*. Beograd: Asocijacija Sport za sve.
- Bohinc, F. (2002). Vloga in pomen športne aktivnosti v predšolskem obdobju. V *Otrok v gibanju, Zbornik prispevkov 2. mednarodnega znanstvenega posveta, Kranjska Gora, 10.–12. oktober 2002* (str. 78–80). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Boldin, U. (2008). *Analiza materialnih, vsebinskih in kadrovskih dejavnikov predšolske športne vzgoje v zasavskih vrtcih*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Čuk, I., Bučar Pajek, M., Videmšek, M., Hosta, M. in Bricelj, A. (2007). Merila za ocenjevanje kakovosti otroških igrišč. *Šport*, 55(1), dodatek: 39–47.
- Dežman, C. in Dežman, B. (2004). *Igre z žogo v prvem triletju osnovne šole*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Farnsworth, D. K. in Kramer, J. T. (1990). *Playground Equipment-Related Injuries and Deaths*. Washigton, DC: US Consumer Product Safety Commission.
- Flisek, M. (2002). Kakovost motoričnega učenja v teoriji in praksi. Nova Gorica: *Zbornik 15. strokovnega posveta športnih pedagogov Slovenije*.
- Flisek, M. in Štemberger, V. (2008). Etična kakovost kot resnična in smiselno prilagojena tehnologija v predšolskem obdobju in prvem triletju osnovne šole. *Šport*, 56(1–2), 4.

- Flisek, M., Videmšek, M., Pinter, S., Hosta, M. in Šarabon, N. (2008). 'Nova igralna športna kultura' ali kako prilagoditi šport otrokom = 'A new playing-sport culture' or how to adapt sport to children. *Šport*, 56 (1/2), 5–7.
- Gabrijelčič Blenkuš, M. (2005). *Smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah (od prvega leta starosti naprej)*. Ljubljana: Ministrstvo za zdravje.
- Gallahue, D. L. in Ozmun, J. C. (2006). *Understanding motor development* (sixth edition). New York: The McGraw-Hill Companies.
- Grižančič, B. in Videmšek, M. (2009). Športne dejavnosti in materialne razmere v vaških in mestnih vrtcih na Obali. *Šport*, 57 (3/4), 97–100.
- Jurak, G. (1999). Pomen igralne oblike učenja za otroke in mladino v današnjem in prihajajočem času. V *Športni pedagog in kvalitetna športna vzgoja: zbornik referatov* (87–92). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
- Lobenwein, M. (2010). *Vpliv počitnic na motorični razvoj 5–6 let starih otrok ptujskih vrtcev*. Diplomsko delo. Maribor: Pedagoška fakulteta, Oddelek za predšolsko vzgojo.
- Kalish, S. (2000). *Fitness za djecu: praktični savjeti za roditelje*. Zagreb: Gopal.
- Kosi, N. (2009). *Igra – prostorski in materialni pogoji za igro v vrtcu*. Diplomsko delo. Maribor: Pedagoška fakulteta, Oddelek za predšolsko vzgojo.
- Kosinac, Z. (1999). *Morfološki-motorički i funkcionalni razvoj djece predšolske dobi*. Split: Sveučilište u Splitu.
- Kovač, M. (1995). *Šport v republiki Sloveniji – dileme in perspektive*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.

- Kremžar, B. (1992). *Posebna gibalna vzgoja s psihomotorično zasnovo*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.
- Kroje, V. L. (2001). *Vpliv okolja na športno aktivnost predšolskih otrok*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Kurikulum za vrtce*. (1999). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad Republike Slovenije za šolstvo.
- Lillis, K. in Jaffe, D. (1997). Playground injuries in children. *Pediatr Emerg Care*, 1997(3), 149–153.
- Marjanovič Umek, L. in Zupančič, M. (2001). *Psihologija otroška igre*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Marjanovič Umek, L., Zupančič, M., Fekonja, U., Kavčič, T., Svetina, M., Tomazo Ravnik, T., in Bratanič, B. (2004). *Razvojna psihologija*. Založba Rokus. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut filozofske fakultete.
- Mourao, I., Padez, C., Moreira, P., Fernandes, T. in Rosado, V. (2005). Lifestyle among obese children: a comparative study. V *10th Annual Congress [of the] European College of Sport Science*, July 13–16 (str. 123). Belgrade, Serbia. Book of abstracts.
- Mramor, T. (2001). *Sanitarna in tehnična urejenost otroških igrišč za stanovanjska naselja v Ljubljani*. Diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo.
- Pistotnik, B. (2011). *Osnove gibanja v športu: osnove gibalne izobrazbe*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Pišot, R. in Završnik, J. (2001). Gibalno/športna aktivnost v otroštvu – osnova za oblikovanje zdravega življenjskega sloga. V H. Berčič (Ur.), *Zbornik slovenskega kongresa*

športnerekreacije (str. 21–4). Rogla: Prispevki in povzetki poročil, strokovnih predavanj in predstavitev 2. slovenskega kongresa športne rekreacije, z mednarodno udeležbo.

Pišot, R., Juriševič, M. in Završnik, J. (2002). Gibalno/športna aktivnost za zdravje ter samopodoba otrok in mladine ter njihov vpliv na spremembo vedenjskega sloga. V H. Berčič (Ur.), Zbornik slovenskega kongresa športne rekreacije: prispevki in povzetki poročil, strokovnih predavanj in predstavitev 3. slovenskega kongresa športne rekreacije, z mednarodno udeležbo (str. 48–53). Športna unija Slovenije.

Pišot, R. in Kropelj, V. L. (2005). Relations between physical activity, life style and life quality indices of children and youth. V J. Novotný (Ur.), Sport a kvalita života: sborník článků a abstrakt mezinárodní konference konané 10.–11. 11. 2005 v Brne: proceedings of articles and abstracts of International conference 10–11 November 2005 in Brno (str. 1–16). Brno: Masarykova univerzita.

Pišot, R. in Planinšec, J. (2005). *Struktura motorike v zgodnjem otroštvu: motorične sposobnosti v zgodnjem otroštvu v interakciji z ostalimi dimenzijami psihosomatičnega statusa otroka*. Koper: Založba Annales, Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Inštitut za kineziološke raziskave.

Pišot, R., Zorc, J., Jelovčan, G., Volmut, T. in Planinšec, J. (2005). *Parents' opinion about the importance and the role of the health enhancing physical activity for their children*. Annual congress of the Europea College of sport science: Book of abstracts. Beograd: Sport medicine association of Serbia.

Pišot, R., Kropelj, V. L. in Završnik, J. (2006). Correlation between perception of life quality and healthy environment (physical/sports activity) in youth. In Cumbre Latinoamericana y Caribena de Educación Física: La Habana, Cuba.

Planinšec, J., Fošnarič, S. in Pišot, R. (2004). Physical self-concept and physical exercise in children. *Stud. psychol.*, 46(2), 89–95.

Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca. (2000). Uradni list RS, št. 73/2000. Pridobljeno 20. 6. 2011, iz <http://www.uradni-list.si/1/content?id=27214&part=&highlight=Pravilnik+o+normativih+in+minimalnih+tehni%C4%8Dnih+pogojih+za+prostor+in+opremo+vrtca>

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca. Uradni list RS, št. 33/2008. Pridobljeno 20. 6. 2011 iz <http://www.uradni-list.si/1/content?id=85786&part=&highlight=Pravilnik+o+normativih+in+minimalnih+tehni%C4%8Dnih+pogojih+za+prostor+in+opremo+vrtca>

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca. Uradni list RS, št. 126/2008. Pridobljeno 20. 6. 2011 iz <http://www.uradni-list.si/1/content?id=90350&part=&highlight=Pravilnik+o+normativih+in+minimalnih+tehni%C4%8Dnih+pogojih+za+prostor+in+opremo+vrtca>

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca. Uradni list RS, št. 47/2010. Pridobljeno 20.6.2011, iz <http://www.uradni-list.si/1/content?id=98221&part=&highlight=Pravilnik+o+normativih+in+minimalnih+tehni%C4%8Dnih+pogojih+za+prostor+in+opremo+vrtca>

Rajtmajer, D. (1999). *Metodika telesne vzgoje – Predšolska vzgoja.* Maribor: Pedagoška fakulteta.

Rok Simon, M. (2002). Poškodbe otrok v dveh ljubljanskih vrtcih v letu 1999. *Zdravstveno varstvo*, 2002, 41, str. 309–314.

Sila, B. (2007). Leto 2006 in 16. študija o športnorekreativni dejavnosti Slovencev. *Šport*, 55(3), priloga: 1–11.

- Sila, B. (2010). Športna dejavnost v Sloveniji in nekatere primerjave z evropskimi podatki. 8. slovenski kongres športne rekreacije (str. 48). Ljubljana: Športna unija Slovenije.
- Soup, J. A., Gattshall, M. in Dandamudi, P. in Estabrooks, P. (2008). Physical activity, Quality of life, and weight status in overweight. *Quality of Life research*, 17(3). 407–412.
- Sport and Physical Activity*. European Commission. Pridobljeno 5. 8. 2011 iz http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_en.pdf
- Trost, S. G., Kerr, L. M., Ward, D. S. in Pate, R. R. (2001). Physical Activity and Determinants of Physical Activity in Obese and Non-Obese Children. *International Journal of Obesity*, 25, 822–829.
- Videmšek, M., Strah, N. in Stančevič, B. (2001). *Igrajmo se skupaj: program športnih dejavnosti za otroke in starše*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M. in Visinski, M. (2001). *Športne dejavnosti predšolskih otrok*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Videmšek, M. in Jovan, N. (2002). *V čarobnem svetu igral in športnih pripomočkov: predšolska športna vzgoja*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport in Zavod za šport Republike Slovenije.
- Videmšek, M., Karpljuk, D., Štihec, J. in Kropelj, V. L. (2003). Comparison of efficiency of two training programmes for developing selected motor abilities of children in kindergarten = Primerjava učinkovitosti dveh programov vadbe za razvoj izbranih gibalnih sposobnosti otrok v vrtcu. *Kinesiologija slovenica*, 9(2), 67–73.
- Videmšek, M., Pogelšek, V., Karpljuk, D., Štihec, J. in Zajec, J. (2006). The correlation of sports activity and eating habits in preschool children and their parents. *Acta Univ. Palacki. Olomuc., Gymnica*, 36(3), 65–73.

- Videmšek, M. in Pišot, R. (2007). *Šport za najmlajše*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M., Hosta, M., Bučar Pajek, M. in Čuk, I. (2007). *Pomen otroškega igrišča za otrokov razvoj*. Šport, 55 (1), 3–5 (pril.).
- Videmšek, M., Karpljuk, D. in Štihec, J. (2008). Predšolski otroci in šport. V: Kovač, M. (ur.) in Rot, A. *Mednarodni strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije* (str. 13–22). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
- Volmut, T., Jelovčan, G., Zorc, J. in Pišot, R. (2004). *Ocena gibalne/športne aktivnosti ter zdravstvenega stanja in počutja vrtčevskih otrok*. 17. strokovni posvet športnih pedagogov Slovenije, Nova Gorica, 18.–20. november 2004. Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije, 2004.
- Zajec, J. (2009). *Povezanost športne dejavnosti predšolskih otrok in njihovih staršev z izbranimi dejavniki zdravega načina življenja*. Doktorska disertacija, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Zajec, J., Videmšek, M., Štihec, J., Pišot, R. in Šimunič, B. (2010). *Otrok v gibanju doma in v vrtcu*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstvenoraziskovalno središče, Inštitut za kineziološke raziskave.
- Završnik, J. in Pišot, R. (2005). *Gibalna/športna aktivnost za zdravje otrok in mladostnikov*. Koper: Založba Annales, Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Inštitut za kineziološke raziskave.
- Zupančič, M. (2004). Opredelitev razvojnega obdobja in razvojne naloge v mladostništvu. V L. M. Umek in M. Zupančič (Eds.), *Razvojna psihologija* (str. 511). Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.

Zurc, J. (2007). *Gibajmo se skupaj*. *Otrok in družina*, 57(3), 18–19.

Žnidaršič, M. (2008). *Analiza športnih dejavnosti in materialnih pogojev v tržiških vrtcih*.
Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

7 PRILOGA

7.1 ANKETNI VPRAŠALNIK

Spoštovani!

Sem Kaja Jereb, absolventka Fakultete za šport v Ljubljani, smer specialna vzgoja. Pri predmetu Elementarna športna vzgoja pripravljam diplomsko delo z naslovom »**Mnenja staršev o pomenu ustrezne športne igralnice in zunanjega igrišča za otrokov razvoj**«, za kar potrebujem Vašo pomoč. Pred Vami je anketa, s pomočjo katere bom prišla do pomembnih ugotovitev, zato Vas prosim, da jo rešite, saj bodo ti odgovori pomembni v okviru moje raziskave. Vaši odgovori mi bodo služili izključno v raziskovalne namene in je zanje zagotovljena popolna anonimnost, hkrati pa Vas prosim, da odgovarjate iskreno. Na vsako vprašanje je možen en odgovor. Vprašalnik se nanaša na oba starša, enega otroka in vrtec, katerega ta otrok obiskuje.

1) Spol:

- a) moški
- b) ženski

2) Starost:

- a) do 24 let
- b) 25 do 29 let
- c) 30 do 34 let
- d) 35 do 39 let
- e) 40 do 44 let
- f) nad 45 let

3) Starost otroka:

- a) 1 leto
- b) 2 leti
- c) 3 leta
- d) 4 leta
- e) 5 let
- f) 6 let

4) Najvišja dosežena stopnja izobrazbe:

- a) osnovna šola
- b) 2- ali 3-letna poklicna šola
- c) 4- ali 5-letna srednja šola
- d) višja strokovna šola
- e) visoka strokovna šola ali univerza
- f) magisterij ali doktorat

5) Ali ste sami športno aktivni?

- a) Ne.
- b) Da, občasno.
- c) Da, redno (najmanj 2-krat na teden po 30 minut).

6) Okolje bivanja:

- a) vas in primestno okolje
- b) mestno okolje

7) Z oceno od 1 (SPLOH NE vpliva) do 5 (ZELO vpliva) ocenite vpliv gibalne/športne dejavnosti na otrokov razvoj.

1

2

3

4

5

8) Z oceno od 1 (SPLOH NE vpliva) do 5 (ZELO vpliva) ocenite vpliv posameznih dejavnikov na otrokov razvoj.

	1	2	3	4	5
Športna igralnica	☐	☐	☐	☐	☐
Športni pripomočki in igrala	☐	☐	☐	☐	☐
Profesor športne vzgoje	☐	☐	☐	☐	☐
Zunanje igrišče	☐	☐	☐	☐	☐

9) Z oceno od 1 (SPLOH NI pomembno) do 5 (ZELO pomembno) ocenite, kako pomembno se vam zdi, da ima vrtec:

	1	2	3	4	5
športno igralnico	☐	☐	☐	☐	☐
zunanje igrišče	☐	☐	☐	☐	☐

10) Z oceno od 1 (SPLOH NI pomembno) do 5 (ZELO pomembno) ocenite naslednje izbrane kriterije za zunanje igrišče.

	1	2	3	4	5
Vizualni izgled	☐	☐	☐	☐	☐
Izpolnjevanje varnostnih standardov	☐	☐	☐	☐	☐
Ustrezno vzdrževanje prostora in igral	☐	☐	☐	☐	☐
Uporabnost	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo: _____	☐	☐	☐	☐	☐

11) Z oceno od 1 (SPLOH NIMA vpliva) do 5 (ZELO VELIK vpliv) ocenite vpliv izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici na posamezna področja otrokovega razvoja.

	1	2	3	4	5
Telesno področje	☐	☐	☐	☐	☐
Gibalno področje	☐	☐	☐	☐	☐
Spoznavno področje	☐	☐	☐	☐	☐
Čustveno področje	☐	☐	☐	☐	☐
Socialno področje	☐	☐	☐	☐	☐

12) Z oceno od 1 (SPLOH NIMA vpliva) do 5 (ZELO VELIK vpliv) ocenite vpliv izvajanja gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču na posamezna področja otrokovega razvoja.

	1	2	3	4	5
Telesno področje	☐	☐	☐	☐	☐
Gibalno področje	☐	☐	☐	☐	☐
Spoznavno področje	☐	☐	☐	☐	☐
Čustveno področje	☐	☐	☐	☐	☐
Socialno področje	☐	☐	☐	☐	☐

13) Z oceno od 1 (SPLOH NI pomembna) do 5 (ZELO pomembna) ocenite pomen izvajanja gibalne/športne dejavnosti v športni igralnici.

	1	2	3	4	5
Sprostitev otrokove odvečne energije	☐	☐	☐	☐	☐
Zadovoljitev otrokove potrebe po gibanju in igri	☐	☐	☐	☐	☐
Navezovanje socialnih stikov	☐	☐	☐	☐	☐
Usvajanje novih gibalnih in športnih znanj	☐	☐	☐	☐	☐
Razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti	☐	☐	☐	☐	☐
Spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta	☐	☐	☐	☐	☐
Da otroci čas v vrtcu preživijo še kje drugje in ne samo v igralnici	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo: _____	☐	☐	☐	☐	☐

14) Z oceno od 1 (SPLOH NI pomembna) do 5 (ZELO pomembno) ocenite pomen zunanjega igrišča.

	1	2	3	4	5
Sprostitev otrokove odvečne energije	☐	☐	☐	☐	☐
Zadovoljitev otrokove potrebe po gibanju in igri	☐	☐	☐	☐	☐
Navezovanje socialnih stikov	☐	☐	☐	☐	☐
Usvajanje novih gibalnih in športnih znanj	☐	☐	☐	☐	☐
Razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti	☐	☐	☐	☐	☐
Spodbujanje otrokovega domišljjskega sveta	☐	☐	☐	☐	☐
Da otroci čas v vrtcu preživijo še kje drugje in ne samo v igralnici	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo: _____	☐	☐	☐	☐	☐

15) Z oceno od 1 do 5 ocenite pogostost izvajanja organizirane gibalne/športne dejavnosti na zunanjem igrišču.

- 1 SPLOH NE izvajajo.
- 2 NE izvajajo.
- 3 REDKO izvajajo.
- 4 POGOSTO izvajajo.
- 5 REDNO izvajajo.

16) Z oceno od 1 (SPLOH NI ustrezno) do 5 (ZELO ustrezno) ocenite ustreznost zunanjega igrišča v vrtcu, ki ga obiskuje vaš otrok.

	1	2	3	4	5
Vizualni izgled	☐	☐	☐	☐	☐
Izpolnjevanje varnostnih standardov	☐	☐	☐	☐	☐
Ustrezno vzdrževanje prostora in igral	☐	☐	☐	☐	☐
Uporabnost	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo: _____	☐	☐	☐	☐	☐

17) Z oceno od 1 do 5 ocenite ustreznost prostora, v katerem izvajajo gibalne/športne dejavnosti v vrtcu, ki ga obiskuje vaš otrok.

- 1 Sploh nimajo ustreznega prostora.
- 2 Osrednji prostor ali hodnik, ki imata le nekaj blazin ter ostalih športnih pripomočkov in orodij.
- 3 Osrednji prostor, ki je opremljen z raznovrstnimi športnimi pripomočki in orodji.
- 4 Športna igralnica, ki je solidno opremljena s športnimi pripomočki in orodji.
- 5 Velika športna igralnica, ki je opremljena z veliko raznovrstnimi sodobnimi športnimi pripomočki in orodji.

Zahvaljujem se Vam za sodelovanje!

Kaja Jereb